

Vlaams
Parlement

ingediend op **36-A** (2014-2015) – Nr. 1
22 juli 2015 (2014-2015)

Verslag

van het Rekenhof

over de algemene rekeningen 2014
van de Vlaamse Gemeenschap

Rekenhof

Verslag over de algemene rekeningen 2014 van de Vlaamse Gemeenschap

Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement
Brussel, juli 2015

Verslag over de algemene rekeningen 2014 van de Vlaamse Gemeenschap

Verslag goedgekeurd in de Nederlandse kamer van het Rekenhof op 15 juli 2015
Vlaams Parlement, Stuk 36-A (2014-2015) – Nr. 1

Inhoud

Hoofdstuk 1

Inleiding	5

Hoofdstuk 2

Algemene rekening	7

2.1	Rapportering over de uitvoering van de begroting 2014	8
2.2	Bedrijfseconomische balans en resultatenrekening	14
2.3	Aansluiting bedrijfseconomische en budgettaire rapportering	18
2.4	Schuld	19

Hoofdstuk 3

ESR-geconsolideerde rekening	21

3.1	ESR-vorderingensaldo	22
3.2	Consolidatieperimeter	24
3.3	Entiteiten buiten de consolidatieperimeter	26
3.4	Geconsolideerde brutoschuld	28

Hoofdstuk 4

Reactie van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting	31

Bijlage 1

Eenheden van de publieke sector	34

Bijlage 2

Voorlegging van de rekeningen van DAB's en rechtspersonen	41

Bijlage 3

Antwoord van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting	49

Bijlage 4

Begrotingsresultaat, bedrijfseconomisch resultaat en vorderingensaldo	55

Inleiding

Hoofdstuk

1

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting heeft op 30 maart 2015 de algemene rekening 2014 van de Vlaamse Gemeenschap aan het Rekenhof voorgelegd. Daarmee heeft zij voldaan aan artikel 32 van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, verder afgekort tot: rekendecreet.

Met het voorliggende verslag geeft het Rekenhof invulling aan artikel 32 van het rekendecreet.

Bij de afsluiting van dit rapport had het Rekenhof een aantal rekeningen van Vlaamse rechtspersonen nog niet ontvangen. Bijlage 2 bij dit verslag bevat een overzicht van de voorlegging aan het Rekenhof van de diverse te controleren rekeningen van Vlaamse rechtspersonen.

Dit verslag bestaat in hoofdzaak uit twee delen. In een eerste deel (hoofdstuk 2) geeft het Rekenhof commentaren en opmerkingen bij de algemene rekening 2014. Deze commentaren en opmerkingen betreffen behalve de uitvoeringsrekening van de begroting ook bedrijfseconomische informatie uit de balans en resultatenrekening.

In het tweede deel (hoofdstuk 3) geeft het Rekenhof zijn opmerkingen bij de ESR-geconsolideerde uitvoeringscijfers 2014 van de Vlaamse deelstaatoverheid. Het stelde zelf geconsolideerde cijfers samen, die het afstemde met de economische afsluiting 2014 die het departement Financiën en Begroting op 29 april 2015 bezorgde.

Algemene rekening

Hoofdstuk

2

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting heeft de algemene rekening 2014 tijdig, op 30 maart 2015, voorgelegd aan het Rekenhof. Deze algemene rekening is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het rekendecreet.

De algemene rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest hebben betrekking op de Vlaamse ministeries (de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid) en de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's). Diensten met afzonderlijk beheer hebben een zekere autonomie op budgettair vlak, maar geen rechtspersoonlijkheid.

Artikel 31, §1, van het rekendecreet definieert de inhoud van de algemene rekeningen: zij bestaan uit: 1° een jaarrekening met de balans op 31 december en de resultatenrekening, opgesteld op basis van de kosten en de opbrengsten van het afgelopen boekjaar; 2° de rapportering over de uitvoering van de begroting, opgesteld in dezelfde vorm als de begroting; 3° een rapportering die de aansluiting tussen beide rapporteringen bevat; en 4° een toelichting bij de balans, de resultatenrekening en de rapportering over de begroting.

De algemene rekening biedt behalve de uitvoeringscijfers van de begroting dus ook bedrijfs-economische informatie in de balans en resultatenrekening. De toelichting bij de algemene rekening biedt bijkomende detailinformatie, zowel bij de bedrijfseconomische balans en resultatenrekening, als bij de uitvoeringsrekening van de begroting. De liquiditeitentabel en de reconciliatie van het resultaat van de uitvoeringsrekening van de begroting met het bedrijfseconomisch resultaat staven de samenhang tussen de verschillende rapporteringen. In het jaarverslag 2014 van de Vlaamse Gemeenschap geeft het departement Financiën en Begroting financiële achtergrondinformatie en duiding bij de algemene rekening 2014.

Op 22 mei 2015 ontving het Rekenhof van de Vlaams minister van Financiën en Begroting een ontwerp van decreet over de Algemene Rekening van de Vlaamse Gemeenschap en de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2014.

2.1 Rapportering over de uitvoering van de begroting 2014

De onderstaande tabel vergelijkt de uitvoering van de begroting voor 2014 van de Vlaamse ministeries met de uitvoeringscijfers vanaf 2010.

(In duizenden euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2014	%
	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering ¹	Begroting	Uitvoering	
Begrotingsuitvoering exclusief DAB's							
Algemene ontvangsten	22.761.912	24.520.147	25.238.818	27.248.291	26.358.837	26.177.540	99,3%
Toegewezen ontvangsten	114.305	127.790	136.897	175.941	164.359	163.890	99,7%
Totaal ontvangsten	22.876.217	24.647.937	25.375.714	27.424.232	26.523.196	26.341.430	99,3%
Kredieten begrotingsjaar					26.729.421		
Gesplitste vereffeningskredieten ²	23.339.604	24.858.014	26.712.293	25.583.621	26.572.477	26.218.817	
Variabele kredieten	142.478	227.268	140.000	140.832	156.944	152.116	
Kredieten overgedragen van vorig jaar					338.182		
Totaal uitgaven	23.482.082	25.085.282	26.852.293	25.724.453	27.067.603	26.370.933	97,4%
Resultaat	-605.865	-437.345	-1.476.579	1.699.779	-544.407	-29.504	
Opbrengst leningen	170.000	200.000	865.000	0	718.902	0	0,0%
Aflossing leningen	1.090	1.056	1.452.615	1.052.610	1.253.615	1.252.794	99,9%
Resultaat inclusief schuldaflossing	-436.955	-238.401	-2.064.194	647.169	-1.079.120	-1.282.298	
Begrotingsuitvoering DAB's							
Ontvangsten	1.204.296	1.356.359	1.548.963	1.245.417	2.049.375	1.203.958	58,7%
Uitgaven	1.180.237	1.387.833	1.565.806	1.268.831	2.048.425	1.235.061	59,2%
Resultaat	24.059	-31.474	-16.843	-23.414	950	-31.104	
Begrotingsresultaat	-412.895	-269.876	-2.081.036	623.755	-1.078.170	-1.313.401	

De Vlaamse overheid heeft in 2014 een negatief begrotingsresultaat geboekt van 1.313,4 miljoen euro, terwijl 2013 afsloot met een positief begrotingsresultaat van 623,8 miljoen euro.

Het positieve resultaat van 2013 was in belangrijke mate te danken aan de gedeeltelijke terugbetaling van de steun door KBC ten belope van 1.750,0 miljoen euro (een aflossing van 1.166,7 miljoen euro, verhoogd met een premie van 583,3 miljoen euro). In 2014 verrichtte KBC opnieuw een terugbetaling, maar slechts ten belope van 500,0 miljoen euro (een aflossing van 333,3 miljoen euro, verhoogd met een premie van 166,7 miljoen euro). Daarbij komt dat de Vlaamse overheid in 2014 geen dividend van KBC ontving, terwijl KBC in 2013 een dividend van 297,8 miljoen euro had uitgekeerd.

Evenmin als in 2013 heeft de Vlaamse overheid in 2014 nieuwe lange-termijnleningen aangeaan, ook al stond de begroting toe 718,9 miljoen euro nieuwe leningen op te nemen. Voor de terugbetaling van de lange-termijnlening en voor de financiering van het begrotingstekort maakte de Vlaamse overheid gebruik van de kasfaciliteiten (of kredietlijn) bij de kassier.

¹ De uitvoeringscijfers 2012 zijn niet vergelijkbaar met die van de andere jaren. De invoering van het rekendecreet wijzigde het aanrekeningsmoment van de ontvangsten en uitgaven. Vóór 2012 werden de ontvangsten aangerekend op het moment van de werkelijke inning, terwijl zij sinds 2012 worden aangerekend op het moment dat de vordering ontstaat. De uitgaven werden voorheen aangerekend op het moment dat de betaalopdracht werd gegeven, terwijl zij sinds 2012 worden aangerekend op het begrotingsjaar waarop zij bedrijfseconomisch betrekking hebben. De overstap naar de nieuwe aanrekeningsregels had een eenmalig (netto) impact van 1.787,5 miljoen euro op de algemene rekening.

² Het rekendecreet schafte vanaf het begrotingsjaar 2012 de niet-gesplitste kredieten af. In de tabel zijn de uitgaven voor 2012 herwerkt: de gesplitste vereffeningskredieten betreffen zowel de uitgaven op de gesplitste als op de niet-gesplitste kredieten, evenals de uitgaven op de overgedragen kredieten, die de algemene rekening niet meer apart weergeeft.

Bij de uitvoeringsrekening van de begroting heeft het Rekenhof de volgende opmerkingen:

- In de algemene rekening 2012 heeft de Vlaamse overheid voor het eerst gebruik gemaakt van de rubriek te ontvangen facturen om prestaties die betrekking hadden op begrotingsjaar 2012, maar waarvoor nog geen factuur beschikbaar was, budgettair aan te rekenen. Tijdens het begrotingsjaar 2013 bleek dat het in 2012 aangerekende bedrag te ontvangen facturen 2,1 miljoen euro hoger was dan wat werkelijk werd gefactureerd. Om te vermijden dat dit saldo oneigenlijk zou worden aangewend, werd dit krediet geblokkeerd. In de algemene rekening 2013 werd het saldo van 2,1 miljoen euro bij de uitgaven geteld, hoewel er geen reële uitgaven aan gekoppeld waren. Diezelfde fout komt ook voor in de algemene rekening 2014, maar de impact blijft beperkt tot 0,8 miljoen euro.
- Bij de controle van de algemene rekening 2013 stelde het Rekenhof vast dat de naar het begrotingsjaar 2014 overgedragen bedragen niet exact overeenstemmen met de saldi die in de algemene rekening 2013 beschikbaar waren. Het drong erop aan in de algemene rekening duidelijk aan te geven welke kredieten naar het volgende jaar worden overgedragen en welke kredieten worden geannuleerd. In de algemene rekening 2014 heeft het departement FB deze informatie toegevoegd, wat de transparantie en eenduidigheid van de uitvoeringsrekening ten goede komt.
- De Vlaamse overheid heeft niet alle budgettaire ontvangsten en uitgaven correct toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Een aantal budgettaire aanrekeningen geschiedde nog specifiek in functie van de betaling. De onderstaande alinea's geven enkele voorbeelden:
  - Hoewel de Vlaamse overheid op het tijdstip dat zij de algemene rekeningen 2014 finaliseerde, al beschikte over alle nodige parameters, heeft zij de definitieve afrekening van de gedeelde en samengevoegde belastingen en van de dotatie kijk- en luistergeld voor 2014 niet exact bepaald en toegerekend aan het begrotingsjaar 2014. De aangepaste begroting 2015 raamt de afrekening van het begrotingsjaar 2014 op een negatief bedrag van 69,0 miljoen euro. De uitvoeringsrekening 2014 bevat wel de afrekening van het begrotingsjaar 2013.
  - Veel subsidiestromen worden budgettair (en bedrijfseconomisch) nog steeds op kasbasis aangerekend. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met het prestatiejaar waarop de subsidies betrekking hebben. Dit betekent dat de algemene rekening 2014 vaak de afrekening van het begrotingsjaar 2013 en de voorschotten voor het werkingsjaar 2014 bevat, maar dat de afrekening van het saldo voor het werkingsjaar 2014 pas wordt aangerekend ten laste van het begrotingsjaar 2015. Het Rekenhof kan de totale impact van deze (eenmalige) verschuiving niet kwantificeren, maar wil aan de hand van enkele voorbeelden uit diverse beleidsdomeinen illustreren dat de totale impact significant is:
    - Het Agentschap Binnenlands Bestuur rekent het aan de gemeenten toe te kennen saldo van de jaarlijkse dotatie voor het Gemeentefonds (76,0 miljoen euro) niet aan op het begrotingsjaar 2014, maar pas in het begrotingsjaar 2015. Aangezien het totale subsidiebedrag decretaal is vastgelegd, beschikt het agentschap over de nodige informatie om het saldo correct aan te rekenen op het begrotingsjaar, ook al zijn de parameters voor de verdeling van het saldo over de gemeenten pas definitief in januari van het volgende jaar.
    - Het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (AHOVOS) neemt de 12de schijf van de werkingsuitkeringen 2014 voor de universiteiten (70,8 miljoen euro) budgettair pas in resultaat in het begrotingsjaar 2015.

Nochtans werd het saldo van de werkingstoelagen voor de hogescholen wel correct aangerekend ten laste van begrotingsjaar 2014.

- Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) betaalt de werkingstoelagen voor het schooljaar 2014-2015 uit met een voorschot in januari 2015 en een saldo in juni 2015. Het agentschap rekent de werkingstoelagen budgettair en bedrijfseconomisch aan op kasbasis, in plaats van ze pro rata te spreiden over het schooljaar. Het algemene aanrekeningsprincipe van het rekendecreet stelt nochtans dat kosten moeten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.
- Het departement WSE rekent de subsidies voor de lonen en sociale lasten van de beschutte werkplaatsen vijf maanden na het kwartaaleinde aan. Daardoor worden de afrekeningen van het derde en vierde kwartaal van 2014 (ten belope van 13,5 miljoen euro) overgeheveld naar het begrotingsjaar 2015.
- Het departement EWI rekent het saldo van de dotatie van de Herculesstichting (2,2 miljoen euro) pas aan in het begrotingsjaar 2015.
- Het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken heeft tijdens het eerste kwartaal 2015 op de programma's MG (Haven- en waterbeleid en Maritieme Toegang) en MH (Wegen en Verkeer) 67,7 miljoen euro facturen op de begroting 2015 aangerekend die betrekking hebben op prestaties geleverd in 2014 of vroeger. Tijdens dezelfde periode van het vorige jaar heeft het voor die programma's 44,9 miljoen euro naar 2014 doorgeschoven. Ook in de daaropvolgende kwartalen van 2014 rekende het op deze programma's nog facturen aan voor prestaties van vorige jaren, waardoor het bedrag opliep tot 127 miljoen euro.

Deze voorbeelden tonen aan dat het werkelijke resultaat van de in 2014 geleverde prestaties niet exact overeenstemt met wat op de begroting 2014 is aangerekend. De problemen met de jaarafgrenzing hebben niet alleen een impact op het resultaat van de uitvoering van de begroting, maar ook op het vorderingensaldo.

Deze jaarafgrenzingsproblemen komen niet alleen voor bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de diensten met afzonderlijk beheer, maar ook bij de rechtspersonen. Zo rekent het Fonds Jongerenwelzijn de saldi in het kader van de enveloppefinanciering (31,3 miljoen euro) pas in het daaropvolgende jaar aan en heeft Kind & Gezin de subsidie-saldi niet budgettair aangerekend ten laste van het begrotingsjaar 2014 (netto impact van 21,7 miljoen euro). Andere rechtspersonen, zoals het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en het Vlaams Zorgfonds, rekenen hun saldi wel budgettair aan en kregen in het verleden een overflowdotatie om de eenmalige verschuiving in aanrekeningsmoment op te vangen.

Het Rekenhof dringt erop aan dat de Vlaamse overheid meer aandacht heeft voor een precieze jaarafgrenzing met een correcte toewijzing van de budgettaire uitgaven aan het jaar waarop de onderliggende prestatie betrekking heeft.

- In december 2014 betaalde het departement Mobiliteit en Openbare Werken 120 miljoen euro aan Nederland voor de bouw van de nieuwe sluis van Terneuzen. Het bedrag betreft zowel het aandeel van Vlaanderen in de gemaakte voorbereidingskosten als een voorschot voor de realisatiekosten. Als de sluis niet zou worden gerealiseerd, betaalt Nederland het restant van de 120 miljoen euro terug aan Vlaanderen. In de uitvoeringsrekening van de begroting is dit bedrag van 120 miljoen euro volledig aangerekend als kapitaaloverdracht aan het buitenland (ESR54.21). Volgens ESR 2010 moet het voorschot op de realisatiekosten echter als kredietverlening aan het buitenland (ESR 84.12) worden aangerekend. Tijdens

de bouwfase kan het voorschot vervolgens worden aangewend en omgezet in een definitieve kapitaaloverdracht ten laste van het ESR-vorderingsaldo. De rechtzetting van dit classificatieprobleem heeft een positieve impact op de berekening van het vorderingsaldo 2014 (zie tabel op p. 20).

- De begrotings- en uitvoeringscijfers van de diensten met afzonderlijk beheer zijn niet echt vergelijkbaar. De begrotingscijfers bevatten de ontvangsten en uitgaven inclusief resultaatverwerking, terwijl de uitvoeringscijfers exclusief resultaatverwerking worden gepresenteerd. De lage gebruiksgraad van de DAB-kredieten is vrijwel uitsluitend aan deze inconsistentie te wijten.
- De diensten met afzonderlijk beheer zijn boekhoudkundig van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap afgescheiden entiteiten. In tegenstelling tot de rechtspersonen, die een volledige bedrijfseconomische en budgettaire rapportering opstellen, voeren zij slechts een fragmentaire boekhouding, die beperkt blijft tot een uitvoeringsrekening van de begroting. Hun bedrijfseconomische balans en resultatenrekening wordt evenwel geïntegreerd in de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap. De facto is er nauwelijks een verschil tussen de boekhouding en rapportering die de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid voeren en de boekhouding en rapportering van de DAB's. De invoering van het rekendecreet heeft de meerwaarde van de DAB als organisatievorm sterk verminderd, zeker als de extra administratieve lasten die deze vorm creëert, mee in rekening worden gebracht. Het Rekenhof beveelt aan de DAB's ofwel op te waarderen tot volwaardige boekhoudkundige entiteiten die een volledige bedrijfseconomische en budgettaire boekhouding en rapportering voeren, ofwel om te vormen tot intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid die volledig zijn geïntegreerd in de algemene rekening.
- De uitvoeringsrapportering van de begroting biedt veel boekhoudkundige detailinformatie, maar weinig duiding. De uitvoeringsrekening bevat uitsluitend tabellen met cijfers, waarvan de inhoudelijke bespreking en analyse ontbreekt. Het jaarverslag beschrijft vooral de samenstelling van de rubrieken en rekeningen van de bedrijfseconomische balans en resultatenrekening, maar geeft vooralsnog geen commentaar over de mate waarin het in de begroting vooropgestelde beleid is uitgevoerd, noch over de oorzaken van het al dan niet halen van de begrotingsdoelstellingen.

De algemene rekening 2013 rapporteerde de uitvoering van de begroting zowel per begrotingsartikel als gegroepeerd per entiteit en per programma, wat inhoudelijk meer informatie biedt. Om tegemoet te komen aan de opmerking van het Rekenhof dat deze informatie voor een derde moeilijk leesbaar blijft doordat de overzichten alleen de budgettaire code van de entiteiten of programma's vermelden in plaats van de naam van de entiteit of de omschrijving van het programma, is de algemene rekening 2014 aangevuld met een extra rapportering, die de uitvoeringscijfers per programmaomschrijving weergeeft.

Verdeling per beleidsdomein

De rekening van de uitvoering van de begroting geeft een geaggregeerd beeld van de begrotingsontvangsten en -uitgaven van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap. Traditioneel worden de begrotings- en uitvoeringscijfers geaggregeerd volgens de aard van het krediet (gesplitste vereffeningskredieten, variabele kredieten, ...). Deze begrotingstechnische voorstellingswijze is minder geschikt voor een inhoudelijke analyse van de uitvoering van de begro-

ting. Daarvoor is informatie op het niveau van beleidsdomein, entiteit en programma meer aangewezen.

Het Rekenhof heeft de begrotings- en uitvoeringscijfers uit de rekening van de uitvoering van de begroting daarom herwerkt tot een rapportering per beleidsdomein (in duizenden euro), waarop het komende rekeningenboek meer in detail zal ingaan.

Die herwerkte begrotingscijfers gaan uit van de toestand van de kredieten vóór de toewijzing van middelen aan het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU). De algemene rekening rapporteert de begrotingskredieten na de toewijzing van de dotatie aan het FFEU (97,3 miljoen euro), wat de reële bestedingspercentages van de uitgavenkredieten enigszins vertekent. In de onderstaande tabel overziet het Rekenhof de uitvoeringscijfers vóór de herverdeling van de niet aangewende kredieten uit de verschillende beleidsdomeinen naar het FFEU, wat een correcter beeld geeft van de werkelijke bestedingen.

De ontvangsten en uitgaven in de onderstaande tabel tonen het relatieve aandeel van elk beleidsdomein in de ontvangsten en uitgaven van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap (exclusief DAB's).

(In duizenden euro)

Beleidsdomein	ONTVANGSTEN				UITGAVEN			
	2013	2014	2014	%	2013	2014	2014	%
	uitvoering	begroting	uitvoering		uitvoering	begroting	uitvoering	
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid	156	166	267	0,0%	123.336	125.881	123.357	0,5%
Bestuurszaken	10.159	7.544	7.333	0,0%	2.829.830	2.869.822	2.859.816	10,8%
Financiën en Begroting	27.178.180	26.264.128	26.114.091	99,1%	530.666	816.625	519.807	2,0%
Internationaal Vlaanderen	981	516	1.602	0,0%	194.860	172.512	167.887	0,6%
Economie, Wetenschap en Innovatie	15.568	40.608	47.511	0,2%	1.067.044	1.140.779	1.106.790	4,2%
Onderwijs en Vorming	109.319	110.417	108.990	0,4%	10.547.316	10.898.472	10.834.943	41,1%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	20.072	23.698	26.113	0,1%	3.815.546	3.896.213	3.876.922	14,7%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	750	1.201	2.052	0,0%	986.768	1.018.425	1.004.646	3,8%
Werk en Sociale Economie	26.850	10.390	1.483	0,0%	1.438.566	1.478.859	1.432.581	5,4%
Landbouw en Visserij	1.633	1.811	3.585	0,0%	183.601	192.814	183.477	0,7%
Leefmilieu, Natuur en Energie	48.364	40.515	19.801	0,1%	663.294	735.677	636.959	2,4%
Mobiliteit en Openbare Werken	9.279	12.749	9.280	0,0%	2.524.167	2.715.109	2.675.036	10,1%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	2.921	9.453	-677	0,0%	695.655	876.885	825.429	3,1%
Hogere entiteiten	0	0	0	0,0%	123.806	129.530	123.284	0,5%
Eindtotaal	27.424.232	26.523.196	27.424.232	100,0%	25.724.453	27.067.603	26.370.933	100,0%

2.2 Bedrijfseconomische balans en resultatenrekening

Het rekendecreet heeft de algemene rekeningen uitgebreid van een louter budgettaire rapportering tot een geïntegreerde bedrijfseconomische en budgettaire analyse van de financiële toestand en resultaten van de Vlaamse ministeries en diensten met afzonderlijk beheer. Vanaf het boekjaar 2012 heeft het Rekenhof zijn traditionele controles van de uitvoeringsrekening van de begroting uitgebreid met een controle van de bedrijfseconomische balans en resultatenrekening van de Vlaamse ministeries en DAB's.

Balans

(In duizenden euro)					
	2014	2013		2014	2013
ACTIVA			PASSIVA		
Nog te verwerken facturen	6.532	8.913	Kapitaal	26.783.199	25.324.783
Immateriële vaste activa	23.721	17.778	Reserves	10.980	10.970
Materiële vaste activa	28.882.411	28.509.057	Overgedragen resultaat	313.015	1.488.436
Financiële vaste activa	3.793.543	3.658.716			
VASTE ACTIVA	32.706.206	32.194.464	EIGEN VERMOGEN	27.107.194	26.824.189
Vorderingen op meer dan één jaar	1.880.121	2.031.447	Schulden op meer dan één jaar	2.379.744	2.766.693
Vorderingen op ten hoogste één jaar	1.380.950	1.816.754	Schulden op ten hoogste één jaar	6.043.702	5.490.317
Geldbeleggingen	1.518	1.518	• <i>Schulden op meer dan een jaar die binnen het jaar vervallen</i>	386.980	1.256.616
Liquide middelen	57	5.060	• <i>Financiële schulden</i>	1.911.801	434.803
Overlopende rekeningen	91.231	17.687	• <i>Handelsschulden</i>	2.595.823	2.668.130
			• <i>Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten</i>	910.907	1.129.997
			• <i>Overige schulden</i>	238.192	771
			Overlopende rekeningen	529.443	985.731
VLOTTENDE ACTIVA	3.353.877	3.872.466	VREEMD VERMOGEN	8.952.889	9.242.741
TOTAAL	36.060.083	36.066.930	TOTAAL	36.060.083	36.066.930

Bij de balans heeft het Rekenhof de volgende commentaren en opmerkingen:

- De nettoboekwaarde van de materiële vaste activa bedraagt 28.882 miljoen euro of 80% van het balanstotaal van de Vlaamse overheid. De jaarafschrijvingen bedragen slechts 77 miljoen euro (0,27%). De Vlaamse overheid baseert haar waarderingsregels voor de materiële vaste activa nog altijd op het (verouderde) koninklijk besluit van 25 juni 1976 betreffende de afschrijvingen en rechtzettingen in de vermogenscomptabiliteit van de Staat. De afschrijvingstermijnen die dit koninklijk besluit oplegt, stroken niet met de economische levensduur van de investeringen. Zo is de belangrijkste deelrubriek van de materiële vaste activa, de werken van burgerlijke bouwkunde (22.500 miljoen euro) op basis van het bovengenoemd koninklijk besluit vrijgesteld van afschrijving. Ook de vaste activa in aanbouw (3.394 miljoen euro), waarop de Vlaamse overheid investeringsprojecten voorlopig aanrekent tot zij ze effectief in gebruik neemt, worden niet afgeschreven. Heel wat afgewerkte investeringsprojecten blijven echter in deze rubriek staan, doordat de informatie over de ingebruikname ervan niet doorstroomt naar de boekhouding. Zo heeft de Vlaamse overheid in het boekjaar 2014 wel 269 miljoen euro toegevoegd aan de activa in aanbouw, maar slechts 13 miljoen euro overgeboekt naar een andere vast-actiefcategorie.

De materiële vaste activa niet of laattijdig afschrijven, leidt tot een significante overwaarderings van zowel de materiële vaste activa als het eigen vermogen en verhoogt het balans-totaal kunstmatig. Het Rekenhof dringt erop aan dat de Vlaamse overheid de toegepaste waarderings- en afschrijvingsregels omstandig uiteenzet in de toelichting bij de jaarrekening. Tevens is het noodzakelijk de aangepastheid van de afschrijvingsregels te evalueren en die regels waar nodig in overeenstemming te brengen met de werkelijke economische levensduur van de betrokken activa.

- De inventaris van de vaste activa in het boekhoudsysteem is een loutere registratie van de investeringen. Hij bevat onvoldoende detailinformatie voor een goed beheer van de vaste activa. Zo individualiseert hij de investeringen vaak onvoldoende, zoals de FFEU-investeringen. Die zijn per project geboekt, maar informatie over de verschillende deelprojecten ontbreekt. Dat maakt het nadien vrijwel onmogelijk buitengebruikstellingen correct te boeken. Dat is problematisch, aangezien de meeste vaste activa niet worden afgeschreven. Andere investeringen worden onvoldoende per investeringsproject gegroepeerd, wat een beheersmatige opvolging bemoeilijkt.
- Een analyse van de bewegingen 2014 van de financiële vaste activa geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen:
  - Op 24 oktober 2014 hebben de Luchthavenontwikkelingsmaatschappijen Oostende-Brugge en Antwerpen een kapitaalverhoging uitgevoerd, die deels geschiedde in specien (2,7 miljoen euro) en deels in natura (9,2 miljoen euro). De algemene rekening registreert wel de kapitaalverhoging in specien, maar niet die in natura.
  - De Maatschappij voor het Haven-, Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerscheldeoevergebied kent aandelen B toe aan de Vlaamse overheid ingevolge de inbreng van vroeger verworven gronden en ingevolge geprefinancierde verwervingen. In de boekhouding worden de bewegingen in dit variabel kapitaalgedeelte niet systematisch geboekt, waardoor intussen een overwaarderings is ontstaan van 4,7 miljoen euro.
  - Van de nv T-groep ontvangen dividenden (2,0 miljoen euro in 2014 en 15,9 miljoen euro in totaal) zijn bestemd voor het Sociaal Investeringsfonds (SIFO), dat wordt beheerd door de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). De Vlaamse overheid heeft deze middelen steeds als participatie in verbonden ondernemingen geboekt, maar het bedrag moet meer als een rollend fonds worden beschouwd. Een deel ervan (2 miljoen euro) is als kapitaalverhoging naar PMV getransfereerd.
  - De stortingen voor de kapitaalverhoging van PMV in het kader van ARKimedes (2,5 miljoen euro) en voor de kapitaalopvraging van Via-Invest (9,8 miljoen euro) zijn opgenomen bij de ondernemingen met deelnemingsverhouding in plaats van bij de verbonden ondernemingen.
- Een aantal financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen een nettoboekwaarde die hoger is dan de intrinsieke waarde. Zo is de VRT geactiveerd op basis van de werkelijke kapitaal-inbreng door de Vlaamse overheid (237,5 miljoen euro). Op basis van de jaarrekening 2014 bedraagt de intrinsieke waarde van de VRT 210,0 miljoen euro. Ook de nv Diestsepoort is gewaardeerd tegen een aanschaffingswaarde (18,4 miljoen euro) die aanzienlijk hoger is dan de intrinsieke waarde (4,7 miljoen euro).
- De handelsvorderingen zijn gedaald van 1.465,7 naar 878,0 miljoen euro. Die daling is grotendeels toe te schrijven aan de overboeking van de achtergestelde lening op de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel van 176,5 miljoen euro naar de diverse vorderingen op lange termijn en aan een bijstelling van de vorderingen van de Vlaamse Belastingdienst

(Vlabel) met 364 miljoen euro door afboeking van de wachtrekening op het overlopend passief.

- De ouderdomstabel van de vorderingen op ten hoogste één jaar bevat alleen informatie over de vorderingen die in Orafin worden opgevolgd, maar niet over de vorderingen die in het Vlaams Fiscaal Platform of bij de DAB Minafonds worden bijgehouden. Daardoor geeft deze toelichting een bijzonder onvolledig beeld van de inbaarheid van de openstaande vorderingen. Bijna tweederde van de openstaande handelsvorderingen (578,4 miljoen euro op een totaal van 878,0 miljoen euro) heeft immers betrekking op het Vlaams Fiscaal Platform en de DAB Minafonds.
- Het Rekenhof heeft bij Vlabel de toestand van de vorderingen op 31 december 2014 opgevraagd. Het heeft deze gegevens gebruikt als basis voor een ouderdomsanalyse. Het heeft ook de handelsvorderingen in Orafin en de te recupereren bedragen van de waarborgregelingen van de nv Waarborgbeheer aan een dergelijke analyse onderworpen. De onderstaande tabel vat de resultaten samen.

(in miljoen euro)

	Totaal	2014	2013	2012	2011	2010	ouder
Vorderingen Orafin	114,8	57,1	20,4	6,5	5,6	7,1	18,1
Vorderingen Vlabel	577,6	383,5	61,7	33,2	24,8	20,6	53,8
nv Waarborgbeheer	169,4	18,8	27,5	12,8	9,3	12,0	89,0
Totaal	861,8	459,4	109,6	52,5	39,7	39,7	160,9
Raming inbaarheid		100%	80%	60%	40%	20%	0%
Raming afwaardering	259,5	0,0	22,0	21,0	23,8	31,8	160,9

Uit de analyse blijkt dat de vervaldatum van een belangrijk deel van de vorderingen al geruime tijd overschreden is. De inbaarheid van deze oudere vorderingen is twijfelachtig. De Vlaamse overheid legt tot nu toe geen waardevermindering voor dubieuze vorderingen aan. Het Rekenhof is dan ook van oordeel dat de boekwaarde van de vorderingen aanzienlijk overschat is. Een eigen ruwe raming van de vereiste waardevermindering zou de vorderingen afwaarderen met 259,5 miljoen euro.

De ouderdomsanalyse houdt geen rekening met de oninbare vordering van het Agentschap Wonen op de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) van 59,3 miljoen euro, die ook in het begrotingsjaar 2014 nog altijd niet ten laste van het resultaat is genomen. Ook die vereist een integrale afwaardering.

De aanleg van een waardevermindering voor dubieuze vorderingen betekent uiteraard niet dat de administratie van de Vlaamse overheid haar inspanningen om deze vorderingen te innen, mag verminderen. Het betekent wel dat de balans van de Vlaamse overheid een realistischer beeld zou geven van de vorderingen, doordat zij ook het geschatte risico van niet-betaling in aanmerking zou nemen.

- De rubriek eigen vermogen is het netto-actief van de Vlaamse overheid (het verschil tussen de actiefbestanddelen en de schuld). Binnen het eigen vermogen wordt een onderscheid gemaakt tussen het kapitaal en de reserves van de diensten met afzonderlijk beheer en het kapitaal van de Vlaamse ministeries. In het boekjaar 2014 steeg het eigen vermogen met het resultaat van het jaar (283 miljoen euro). Het niveau van het eigen vermogen wordt sterk beïnvloed door de waardering van de vaste activa (zie hoger).

- De wachtrekening op het overlopend passief (465,4 miljoen euro) bevat nog steeds een onbepaald saldo van 319,9 miljoen euro, ontstaan bij de conversie naar Orafin 2010. Het Rekenhof dringt erop aan dit bedrag uit te zuiveren en het niet verklaarde saldo in resultaat te nemen.

Resultatenrekening

(In duizenden euro)

	2014	2013	2012	2011
Inkomens- en kapitaaloverdrachten	25.863.701	25.240.632	25.061.358	24.668.399
Andere operationele opbrengsten	218.674	256.769	228.541	196.535
Operationele opbrengsten	26.082.375	25.497.401	25.289.899	24.864.934
Diensten en diverse goederen	1.089.413	1.045.910	1.187.587	1.349.392
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	830.288	825.112	901.534	802.619
Afschrijvingen en waardeverminderingen	75.355	76.963	74.481	50.995
Inkomensoverdrachten	24.210.651	23.533.601	23.720.565	22.457.923
Andere operationele kosten	-4.670	-62.935	501.000	855
Operationele kosten	26.201.037	25.418.651	26.385.167	24.661.784
Operationeel resultaat	-118.662	78.750	-1.095.267	203.150
Financiële opbrengsten	264.692	969.034	378.801	387.791
Financiële kosten	122.023	157.659	197.911	187.712
Resultaat uit de gewone activiteiten	24.008	890.125	-914.377	403.229
Uitzonderlijke opbrengsten	271.727	601.632	624.709	139.586
Uitzonderlijke kosten	12.729	26.669	148.200	50.576
Resultaat van het jaar	283.005	1.465.088	-437.868	492.239

Bij de resultatenrekening heeft het Rekenhof de volgende commentaren en opmerkingen:

- De Vlaamse overheid heeft het boekjaar 2014 afgesloten met een positief resultaat van 283 miljoen euro. In vergelijking met het vorige boekjaar is het resultaat sterk gedaald. Het boekjaar 2013 werd echter gekenmerkt door bijzonder hoge financiële en uitzonderlijke opbrengsten.

Als vergoeding voor de tijdens de bankencrisis ontvangen steun betaalde KBC in 2013 zowel een couponrente (297,8 miljoen euro) als een terugbetalingspremie (583,3 miljoen euro) aan de Vlaamse overheid. In 2014 heeft de Vlaamse overheid van KBC wel een (lagere) terugbetalingspremie van 166,7 miljoen euro ontvangen, maar geen couponrente.

Tijdens het boekjaar 2013 corrigeerde het departement Financiën en Begroting de financiële vaste activa met het uitzonderlijk resultaat, wat een positieve, eenmalige impact had van netto 470,9 miljoen euro. Bovendien activeerde het een afgewerkt investeringsproject van het FFEU (99,0 miljoen euro). In het boekjaar 2014 activeerde het opnieuw een investeringsproject van het FFEU (99,3 miljoen euro).

- Sinds het boekjaar 2014 verwerkt de Vlaamse overheid ook de transacties van het Waarborgfonds in de algemene rekening. De inboeking van de begintoestand gaf aanleiding tot een niet-budgettaire opbrengst van 158,3 miljoen euro. Deze opbrengst werd initieel geboekt onder de operationele opbrengsten als diverse ontvangst. Naar aanleiding van het verslag van het Rekenhof gebeurde een reclassificatie van operationele opbrengsten naar uitzonderlijke opbrengsten.

- In de resultatenrekening 2012 waren de personeelskosten uitzonderlijk hoog als gevolg van de wijziging in aanrekeningsregels door de inwerkingtreding van het rekendecreet. De personeelskosten bevatten dertien maanden loon (december 2011 tot en met december 2012) en zowel het vakantiegeld betaald in 2012 over 2011, als het vakantiegeld dat pas in 2013 zou worden uitbetaald, maar was verdiend in 2012. In 2013 keerden de personeelskosten weer naar hun normale niveau.
- De negatieve andere operationele kosten (-4,7 miljoen euro) betreffen de terugname van de voorzieningen voor vakantiegeld en uitgestelde bezoldigingen voor het onderwijzend personeel. Aangezien de wedden van onderwijs eigenlijk deel uitmaken van de inkomensoverdrachten, worden ook de voorzieningen voor vakantiegeld en uitgestelde bezoldigingen beter als inkomensoverdrachten gepresenteerd.

2.3 Aansluiting bedrijfseconomische en budgettaire rapportering

De onderstaande tabel verklaart het verschil tussen het begrotingsresultaat (-1.313,4 miljoen euro) en het bedrijfseconomisch resultaat (283,0 miljoen euro). Dat verschil vloeit enerzijds voort uit verrichtingen die in de bedrijfseconomische resultatenrekening in resultaat worden genomen, maar die geen impact op het begrotingsresultaat hebben, zoals de afschrijvingen, de inboeking van de vorderingen inzake waarborgbeheer en de activering van de projecten gefinancierd met FFEU-middelen. Anderzijds zijn er ook verrichtingen die een impact hebben op het begrotingsresultaat, maar die in de bedrijfseconomische rapportering langs de balans worden verwerkt, zoals de opname en afbetaling van leningen en de investeringen in vaste activa.

	<i>(in duizenden euro)</i>		
	2014	2013	2012
Bedrijfseconomisch resultaat	283.005	1.465.088	-437.868
Opname van leningen	0	0	865.000
Afbetaling van leningen	-1.252.794	-1.052.609	-1.452.615
Terugbetaling door KBC	333.234	1.166.667	0
Investerings in immateriële en materiële vaste activa	-350.471	-409.754	-465.729
Investerings in financiële vaste activa	-137.483	-32.304	-69.258
Manuele creatie activa (correctie participaties, FFEU en AMORAS)	-99.330	-598.287	-708.791
Inboeking lening AMORAS project	0	0	76.047
Inboeking Waarborgbeheer	-158.258	0	0
Desinvesteringen	10.282	23.422	36.586
Afschrijvingen	77.044	76.963	74.481
Andere	-18.630	-15.431	1.110
Begrotingsresultaat	-1.313.401	623.755	-2.081.037

2.4 Schuld

Artikel 21 van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, verplicht de Vlaamse overheid een jaarlijks rapport op te stellen voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer. Dit rapport werd tijdig op 12 mei 2015³ overgelegd.

De onderstaande tabel toont de samenstelling van de uitstaande (niet-geconsolideerde) schuld van de Vlaamse overheid op 31 december in de periode 2010-2014 volgens de eindrekening van de Vlaamse overheid.

	(In duizenden euro)				
	2010	2011	2012	2013	2014
(Middel)lange termijn	5.173.638	5.596.058	5.079.699	4.023.309	2.766.723
• EMTN	5.170.000	5.370.000	4.670.000	3.620.000	2.370.000
• Bankleningen ⁴	3.638	226.058	294.699	288.309	281.723
• Private leningen ⁵	0	0	115.000	115.000	115.000
Investeringsfondsen lokale besturen	0	0	0	0	0
Korte termijnschuld (BCP)	399.096	221.052	363.412	0	0
Directe uitstaande schuld	5.572.734	5.817.110	5.443.111	4.023.309	2.766.723
Directe kasschuld	1.035.963	831.170	1.050.821	434.803	1.911.801
Indirecte schuld	2.703	2.535	2.358	2.172	1.981
Totale schuld	6.611.400	6.650.815	6.496.290	4.460.284	4.680.505
Evolutie t.o.v. vorig jaar	+8,2%	+0,6%	-2,3%	-31,3%	+4,9%

Het Rekenhof heeft de volgende opmerkingen bij de schuld:

- De (middel)lange-termijnschuld is gedaald doordat de Vlaamse overheid in 2014 de EMTN-uitgiftes die in 2014 de eindvervaldag bereikten (1.250 miljoen euro) niet op (middel)lange termijn heeft geherfinancierd, maar gebruik heeft gemaakt van haar kasfaciliteiten. Ook het tekort op de uitvoering van de begroting heeft zij met de kasfaciliteiten gefinancierd, wat de directe kasschuld van 434,8 miljoen naar 1.911,8 miljoen euro deed stijgen.
- De lange-termijnschuld die het recente rapport Kas-, Schuld en Waarborgbeheer over 2014 vermeldt, verschilt van de lange-termijnschuld in de algemene rekening, doordat zij ook de lening voor het project AMORAS bevat (63,5 miljoen euro⁶). Deze lening loopt tot 31 augustus 2026. Ook de begroting legt de aflossingen van de AMORAS-lening niet ten laste van de kredieten op Titel III, maar van de werkingskredieten van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

³ Stuk 32 (2014-2015) nr. 1 van 12 mei 2015.

⁴ De bankleningen betreffen de leningen die de Vlaamse overheid heeft overgenomen van de Vismijn Oostende en de Gemeentelijke Holding en de lening voor het project AMORAS.

⁵ De private leningen zijn leningen toegekend door nv BAM (100 miljoen euro) en nv Finindus (15 miljoen euro).

⁶ Het rapport Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer neemt de lening voor het project AMORAS op bij de schuld van de entiteiten niet behorend tot het CFO voor een bedrag van 59,8 miljoen euro. Het verschil betreft het deel van de schuld dat binnen het jaar vervalt.

ESR-geconsolideerde rekening

Hoofdstuk

3

Het departement Financiën en Begroting heeft het Rekenhof op 29 april 2015 de economische afsluiting 2014 toegezonden, met de ESR-geconsolideerde uitvoeringscijfers 2014 van de Vlaamse deelstaatoverheid (sectorcode S13.12). Met deze geconsolideerde cijfers berekent de Vlaamse overheid het vorderingensaldo 2014.

3.1 ESR-vorderingensaldo

De onderstaande tabel maakt de overgang van de algemene rekening naar de geconsolideerde rapportering.

(In duizenden euro)

	Algemene rekening	Ministeries	DAB's	Rechts- personen	Consolidatie
Ontvangsten	27.545.388	26.341.430	1.203.958	11.682.532	39.227.919
Interne verrichtingen (ESR 08)		0	0	-2.692.685	-2.692.685
Deelnemingen (ESR 8)		-504.954	0	-536.366	-1.041.320
Leningen (ESR 9)		0	0	-56.510	-56.510
Dotaties binnen consolidatiekring		-17.484	-917.276	-7.029.055	-7.963.815
Luchthavens Antwerpen en Oostende		0	-13.761	0	-13.761
Correctie gewestbelasting		-11.252	0	0	-11.252
Overige correcties		8	3	0	11
ESR-gecorrigeerde ontvangsten		25.807.748	272.924	1.367.915	27.448.587
Uitgaven	28.858.788	27.623.727	1.235.061	11.448.117	40.306.906
Interne verrichtingen (ESR 03)		0	0	-2.641.007	-2.641.007
Deelnemingen (ESR 8)		-142.675	-2.000	-307.761	-452.436
Leningen (ESR 9)		-1.252.794	0	-119.250	-1.372.044
Dotaties binnen consolidatiekring		-7.696.081	-91.051	-125.481	-7.912.613
Luchthavens Antwerpen en Oostende		0	-14.474	0	-14.474
Overige correcties (o.m. AMORAS)		-4.672	-97	0	-4.769
ESR-gecorrigeerde uitgaven		18.527.505	1.127.440	8.254.618	27.909.562
Resultaat algemene rekening	-1.313.400				
Bijdrage in vorderingensaldo voor extracomptabele correcties		7.280.243	-854.516	-6.886.702	-460.975
Herclassificatie VMSW					236.006
Herclassificatie VWF					-22.307
Herclassificatie VIPA					-294.219
Verschillen mbt perimeter					44.084
Overheidsactiva binnen kader van PPS					-243.800
Bouw sluis Terneuzen					120.000
Aanrekening waterdistributienetwerken					-21.400
Herclassificaties					-21.650
PMV rollend fonds					-665
Geconsolideerd vorderingensaldo					-664.925

De algemene rekening geeft een overzicht van de ontvangsten en uitgaven van de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer. De ESR-consolidatie houdt ook rekening met de ontvangsten en uitgaven van de rechtspersonen en biedt een vollediger overzicht van de Vlaamse overheid. Dat overzicht is niet exhaustief, aangezien het de consolidatieperimeter beperkt tot de entiteiten met sectorcode S13.12 (deelstaatoverheid).

De berekening van het vorderingensaldo neemt niet alle ontvangsten en uitgaven in aanmerking. Zij elimineert de interne stromen tussen de entiteiten van de consolidatiekring, evenals de kapitaal- en schuldverrichtingen (ESR 8 en 9).

De economische hergroepering 2014 resulteerde in een negatief saldo van 461,0 miljoen euro. Dit bedrag vergde echter nog een aantal extracomptabele correcties ingevolge het verstrengd Europees toezicht. Het departement Financiën en Begroting heeft op basis van de momenteel beschikbare gegevens de overstap van het saldo van de economische hergroepering naar het geconsolideerd vorderingensaldo (inclusief het effect van het verstrengd begrotingstoezicht) berekend. Dit vorderingensaldo wordt heden door het departement voorlopig bepaald op -664,9 miljoen euro (zie antwoord van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting van 25 juni 2015 – bijlage 3).

PBT-kennisgeving

Het geconsolideerd ESR-vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap voor 2014 wordt definitief vastgelegd in september 2015 door het Instituut van de Nationale Rekeningen (INR) naar aanleiding van de rapportering aan de Europese Unie overeenkomstig de bepalingen van het protocol betreffende de procedures bij buitensporige tekorten (PBT).

De meest recente PBT-kennisgeving van 15 april 2015 ging nog uit van een voorlopig vorderingensaldo van -563,4 miljoen euro, zoals vastgesteld door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting op 21 januari 2015. De door het INR toegepaste extracomptabele correcties bij de berekening van het voorlopig vorderingensaldo 2014, zoals meegedeeld aan Europa op 15 april 2015, verschilt enigszins van de correcties die de Vlaamse Gemeenschap in juni 2015 toepaste en die het Rekenhof in bovenstaande tabel als referentie gebruikte bij zijn overgang van de algemene rekening naar de geconsolideerde rapportering.

De onderstaande tabel toont de berekeningswijze van de PBT-kennisgeving van 15 april 2015.

(In miljoen euro)

Monitoringverslag van 21 januari 2015	-563
Bouw van de sluis van Terneuzen	+120
Actualisatie aanrekening successierechten	-130
Bijstelling PPS-projecten (o.m. R4 Gent, Kempen Noord-Zuid)	-105
Uitbreiding consolidatieperimeter (o.m. universiteiten en hogescholen)	+29
Aanrekening subsidies aan exploitanten openbaar waterdistributienetwerk	-21
Andere reclassificaties	-12
PBT kennisgeving van 15 april 2015	-682

3.2 Consolidatieperimeter

ESR 2010

Sinds september 2014 geldt de nieuwe Europese standaard ESR 2010 als referentiekader voor de opmaak van de nationale rekeningen. Het INR heeft de ESR95-statistieken herwerkt om ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe standaard ESR 2010. In zijn publicatie ESR 2010 – *Het nieuwe referentiekader voor de nationale rekeningen van september 2014* beschrijft het INR omstandig welke veranderingen de overschakeling naar ESR 2010 met zich brengt.

In het rekeningenboek 2013 toonde het Rekenhof de impact van de nieuwe regels op het vorderingensaldo en de geconsolideerde schuldpositie 2013 van de Vlaamse overheid. Het vorderingensaldo daalde daardoor van 187,1 miljoen euro naar -363,4 miljoen euro, terwijl de geconsolideerde schuld toenam van 5.783,3 tot 16.412,8 miljoen euro.

Lijst met de eenheden van de publieke sector

ESR 2010 verruimde de definitie van de perimeter van de overheid, waardoor het aantal entiteiten met de sectorclassificatie deelstaatoverheid aanzienlijk uitbreidde. Op 17 april 2014 publiceerde de Nationale Bank van België een voorlopige lijst met de eenheden van de publieke sector. De bijhorende technische nota zette uiteen dat *voorheen in de sector niet-financiële vennootschappen (S.11) en de sector financiële vennootschappen (S.12) opgenomen overheidseenheden, volgens de regels van de verdeling marktsector/non-profitsector, werden heringedeeld bij de overheidssector*. Voor de Vlaamse overheid betekende het vooral dat de investeringsmaatschappijen Participatiemaatschappij Vlaanderen en Limburgse Reconvertie-maatschappij samen met hun dochterondernemingen binnen de overheid werden gebracht.

In september 2014 werd de voorlopige lijst met de eenheden van de publieke sector geactualiseerd. De Vlaamse overheid werd verder uitgebreid met de sociale huisvestingsmaatschappijen (VMSW en VWF) en de erkende kredietmaatschappijen (EKM's).

Bijlage 1 geeft een overzicht van de entiteiten van de Vlaamse overheid op basis van de lijst van september 2014. Het Rekenhof heeft de lijst heringedeeld in drie groepen:

- de entiteiten die de Vlaamse overheid opneemt in de geconsolideerde rekening 2014;
- de entiteiten die behoren tot de deelstaatoverheid S13.12, maar nog niet worden geconsolideerd;
- de entiteiten van de Vlaamse overheid met een andere sectorcode dan S13.12.

In april 2015 heeft de Nationale Bank van België de lijst met eenheden van de publieke sector opnieuw bijgewerkt. Met deze recente aanpassing houdt dit rapport nog geen rekening, aangezien zowel de algemene rekening 2014 als de geconsolideerde rekening 2014 voor de publicatie van de nieuwe lijst werden opgesteld.

Consolidatieperimeter Vlaamse overheid

Artikel 84 van het decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 bevat de lijst van de Vlaamse rechtspersonen met sectorale code 13.12 die deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid. De toelichting bij dit artikel geeft aan dat een aantal van de opgesomde entiteiten nog niet worden geconsolideerd omdat zij zich nog in een groeitraject bevinden. Zo worden onder meer de hogescholen en universiteiten voorlopig niet mee geconsolideerd.

Bij het onderzoek van de aangepaste begroting 2014 heeft het Rekenhof erop gewezen dat het aantal geconsolideerde entiteiten niet overeenstemt met de entiteiten uit de lijst van artikel 84. De erkende kredietmaatschappijen worden voorlopig niet geconsolideerd, hoewel zij niet zijn vermeld in de toelichting over de entiteiten in een groeitraject.

Het Rekenhof beveelt de Vlaamse overheid aan voortaan bij de geconsolideerde rekening als bijlage de lijst op te nemen van de entiteiten die zij effectief heeft verwerkt in de consolidatie. Dat verduidelijkt hoe de geconsolideerde cijfers moeten worden geïnterpreteerd.

De consolidatiekring 2013 telde behalve de entiteiten die deel uitmaken van de algemene rekening (*in casu* de ministeries, de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid, de kabinetten en de diensten met afzonderlijk beheer⁷), nog 64 andere rechtspersonen, waaronder het Zorgfonds, een entiteit met sectorcode S13.14, die mee wordt geconsolideerd met de Vlaamse overheid.

De consolidatiekring 2014 is sterk uitgebreid. Behalve de entiteiten in de algemene rekening, zijn 107 andere rechtspersonen mee met de Vlaamse overheid geconsolideerd. De uitbreiding betreft voornamelijk de vennootschappen van de groepen rond de Participatiemaatschappij Vlaanderen en de Limburgse Reconversiematschappij, naast instellingen als het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en het Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie. De universiteiten, de hogescholen en de erkende kredietmaatschappijen bleven vooralsnog buiten de consolidatie.

Ten opzichte van de consolidatieperimeter bij de tweede begrotingsaanpassing 2014, heeft de Vlaamse overheid de consolidatieperimeter in zijn geconsolideerde rapportering over de uitvoering van de begroting 2014 uitgebreid met vier entiteiten: het Vlaams Parlement, de nv Liefkenshoektunnel, de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek.

Voorlopige cijfers

Enkele rechtspersonen zijn geconsolideerd op basis van begrotingscijfers, aangezien op het moment van consolidatie geen definitieve jaarrekening 2014 voorhanden was. Het betreft: de Singel, de Beheerscommissie Kunstcampus en de nv Participatiefonds Vlaanderen. Hun impact op de geconsolideerde cijfers is echter gering.

---

⁷ Met uitzondering van de DAB Luchthaven Oostende en de DAB Luchthaven Antwerpen. Deze entiteiten met sectorcode S11.001 worden wel opgenomen in de algemene rekeningen, maar niet in de ESR-consolidatie.

Opmerkingen bij de consolidatie

- In de lijst van september 2014 classificeerde de Nationale Bank van België de diensten met afzonderlijk beheer Luchthaven Oostende en Luchthaven Antwerpen niet meer als bedrijven in handen van de overheid (sectorale code 11), maar als Vlaamse deelstaatoverheid (sectorale code 13.12). In de geconsolideerde rekening heeft de Vlaamse overheid deze entiteiten, zoals in de vorige jaren, buiten de consolidatieperimeter geplaatst.
- De Vlaamse overheid staat toe dat de entiteiten die ook een statutaire jaarrekening opstellen, in een verkort schema rapporteren aan het departement Financiën en Begroting. Dit verkort schema bevat aanvullende informatie ter consolidatie van de cijfers van deze entiteiten, die niet in de statutaire jaarrekening voorkomt. Sommige entiteiten die het verkort schema hebben toegepast, hebben alleen het verkort schema gerapporteerd aan de Vlaamse overheid en het Rekenhof. Voor een volledig zicht op hun financiële toestand en resultaten, is echter zowel de statutaire jaarrekening als de aanvullende informatie in het verkort schema nodig. Het Rekenhof vraagt daarom ook de statutaire jaarrekeningen van deze entiteiten op te vragen.
- De consolidatie elimineert de interne stromen tussen de entiteiten in de consolidatiekring. Normaliter heeft deze eliminatie geen resultaatsimpact, omdat aan ontvangstenzijde en aan uitgavenzijde eenzelfde bedrag wordt uitgeboekt. Bij de Vlaamse overheid lijkt er op het eerste gezicht een onevenwicht te bestaan van 51,2 miljoen euro tussen de geëlimineerde ontvangsten en uitgaven. Dat is in belangrijke mate te wijten aan de wijze waarop de kapitaalstortingen aan entiteiten in de consolidatieperimeter zijn verwerkt. De kapitaalontvangsten zijn geboekt als interne stroom (ESR 66.72), terwijl de kapitaaluitgave veelal is geregistreerd als een kapitaalverrichting (ESR 8). Aangezien bij de berekening van het vorderingensaldo ook de kapitaalverrichtingen worden geëlimineerd, heeft deze werkwijze geen impact op het vorderingensaldo.

Subsidies aan entiteiten die nieuw zijn in de consolidatie, blijven vaak staan op het originele begrotingsartikel voor werking en toelagen, in plaats van op een begrotingsartikel voor interne stromen.

Dat alles bemoeilijkt de controle van de eliminaties en vermindert de transparantie. Het Rekenhof beveelt aan bij de geconsolideerde rekening ook een overzicht van de eliminaties te voegen, dat aantoont dat deze consolidatieverrichtingen geen impact hebben op het vorderingensaldo. Dat is vooral belangrijk voor de eliminaties op begrotingsartikels die niet als interne stroom zijn geclassificeerd.

- De uitvoeringssaldi 2014 van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en het Vlaams Woningfonds zijn extracomptabel toegevoegd aan de geconsolideerde cijfers. Deze werkwijze heeft tot gevolg dat de interne stromen tussen deze entiteiten en de andere entiteiten in de consolidatiekring niet worden geëlimineerd. Dat heeft geen effect op het vorderingensaldo.

3.3 Entiteiten buiten de consolidatieperimeter

De consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid bevat niet alle entiteiten die op basis van de lijst met de eenheden van de publieke sector (september 2014) deel uitmaken van de deelstaatoverheid Vlaamse overheid S13.12. Ter informatie bevat de onderstaande tabel een overzicht van de kerncijfers van de entiteiten met sectorcode S13.12 waarvan het Rekenhof een rekening heeft ontvangen en die niet zijn opgenomen in de consolidatie.

(In duizenden euro)

	Balans- totaal	Eigen vermogen	Ontvang- sten	Uitgaven	Saldo ⁸
Toegankelijk Vlaanderen	204	157	223	67	156
Algemene Dienst Jeugdtoerisme	2.704	1.246	5.141	5.185	-44
Stichting Vlaamse Schoolsport			8.116	7.938	178
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen			72.350	90.207	-17.857
Artevelde Hogeschool	97.564	57.865	70.569	67.744	2.826
Erasmus Hogeschool			42.975	41.071	1.904
Evangelische Theologische Faculteit			1.594	1.616	-22
Faculteit Protestantse Godgeleerdheid			177	143	34
Hogere Zeevaartschool	4.866	3.239	7.121	6.718	404
Hogeschool Gent			113.618	102.252	11.367
Hogeschool PXL			54.324	50.358	3.967
Hogeschool St Lucas Brussel	19.444	8.057			
HOWEST			36.948	34.001	2.946
Instituut voor Tropische Geneeskunde			56.457	53.395	3.062
Karel de Grote Hogeschool			69.834	68.369	1.465
KU Leuven	1.681.038	1.263.823	1.016.738	913.901	102.836
LUCA School of Arts			39.751	41.806	-2.054
ODISEE vzw			81.479	82.776	-1.297
Thomas More Kempen			51.577	52.202	-625
Thomas More Mechelen			53.125	62.866	-9.742
UC Leuven Unesco Lerarenopleidingen	6.531	2.630	7.395	6.700	2.714
UC Leuven vzw	77.235	41.280	60.564	67.940	-7.376
UC Limburg	59.366	34.452	58.239	52.830	5.409
Universiteit Antwerpen			269.484	265.865	3.618
Universiteit Gent			634.316	646.856	-12.540
Universiteit Hasselt			88.970	80.123	8.848
VIVES Noord			27.001	26.924	77
VIVES Zuid			59.359	62.993	-3.634
Vlaamse Hogescholenraad	2.166	1.456	1.113	1.064	49
Vrije Universiteit Brussel			236.393	226.411	9.982
Fonds voor Scheepjongens	284	247	190	219	-29
Gimvindus	37.893	37.889	13	22	-8
Greenville	10.247	8.492	816	1.679	-863
iMinds			53.913	56.823	-2.910
iVentures			470	146	324
Sustainable Energy Ventures	1.061	1.059			
Site Ontwikkeling Vlaanderen	6.691	3.236	963	800	163
Flanders Hydraulics	5.333	5.188	2.499	1.938	561
Site Kanaal	1.631	-153	112	123	-11
Vlaamse Stichting Verkeerskunde			5.615	5.596	19
Domus Flandria	71.210	15.795	38.534	35.996	2.538
Vlaams Woning Fonds	3.256.358	161.208	929.245	892.623	36.622
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	9.176.865	2.302.495	2.681.854	2.681.654	200

⁸ Het saldo betreft het verschil tussen de budgettaire ontvangsten en uitgaven, niet gecorrigeerd voor de impact van ESR8- en ESR9-verrichtingen.

Op grond van de ESR-classificatie horen niet alle entiteiten bij de Vlaamse deelstaatoverheid S13.12. Een aantal entiteiten wordt ingedeeld bij andere sectoren, zoals S11.001 (niet-financiële vennootschappen in handen van de overheid) en S12.301 (financiële intermediairs in handen van de overheid). Nochtans spelen ook deze entiteiten een belangrijke rol bij de uitvoering van het overheidsbeleid. Het rekendecreet verplicht een aantal van deze entiteiten een begroting en een jaarrekening op te stellen. Nog niet alle entiteiten die tot deze categorie behoren (zoals UZ Gent), hebben hun jaarrekening 2014 aan het Rekenhof bezorgd. Ter informatie bevat de onderstaande tabel een overzicht van de kerncijfers van de entiteiten waarvan het Rekenhof al een jaarrekening heeft ontvangen.

(In duizenden euro)

	Balans- totaal	Eigen vermogen	Ontvang- sten	Uitgaven	Saldo ⁹
Vlaams Zorgfonds (S13.14)	898.063	892.603	355.571	355.230	341
De Watergroep (S11.001)	1.481.871	1.034.046	663.360	690.792	-27.432
OPZ Geel (S11.001)	82.591	41.197	67.285	60.172	7.113
OPZ Rekem (S11.001)	45.011	24.848	46.571	43.336	3.235
Eigen vermogen OC-ANB (S11.001)	22.452	20.497	6.022	5.183	839

3.4 Geconsolideerde brutoschuld

De geconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid houdt niet alleen rekening met de schuld van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap, maar ook met de financiële schuldpositie van de instellingen van de Vlaamse overheid. De consolidatieperimeter is hier ruimer dan bij de berekening van het vorderingensaldo: er wordt uitgegaan van de entiteiten opgenomen in de lijst De eenheden van de publieke sector van de Nationale Bank van België met code S.13.12 (Deelstaatoverheid – Deel Vlaamse Gemeenschap). De cijfers zijn gebaseerd op tabel 13 van het rapport Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer 2014¹⁰.

(In duizenden euro)

	2014
Directe uitstaande schuld	2.553.156
Directe kasschuld	1.911.801
Eigenlijke indirecte schuld	1.981
Rechtspersoon Vlaamse Overheid	4.466.938
VVM De LIJN	267.083
Andere < 50 miljoen euro	105.088
Vlaamse rechtspersonen (CFO)	372.171
VMSW	5.968.844
VWF	3.041.304
VIPA	2.130.446
Erkende kredietmaatschappijen	729.546
Universiteiten en hogescholen	390.296
AGION	277.786

⁹ Het saldo betreft het verschil tussen de budgettaire ontvangsten en uitgaven, niet gecorrigeerd voor de impact van ESR8- en ESR9-verrichtingen.

¹⁰ De schuld van het project AMORAS wordt hier niet bij de directe schuld gevoegd, zoals in de algemene rekening 2014 van de Vlaamse Gemeenschap, maar is opgenomen bij de schuld van de instellingen niet behorend tot het CFO

	2014
BAM	168.467
Nationaal Waarborgfonds	106.340
Wandelaar Invest	82.591
Amoras	59.800
Domus Flandria	53.000
Andere < 50 miljoen euro	204.228
Instellingen niet behorend tot CFO	13.212.648
Noord-Zuid Kempen	196.399
Scholen voor Morgen	173.047
R4	106.001
Brabo I	76.882
Livan I	66.538
Via Invest	55.169
Stelplaatsen	6.035
PPS Schulden	711.332
Totale geconsolideerde schuld	18.763.090

Het Rekenhof heeft de volgende opmerkingen bij de tabel:

- De tabel uit het rapport Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer 2014 bevat nettocijfers. De leningen aangegaan tussen entiteiten binnen de consolidatieperimeter komen niet tot uiting. Dat maakte het heel wat moeilijker om de cijfers aan te sluiten met de jaarrekeningen van de betrokken instellingen. Het Rekenhof beveelt aan zowel de brutoschuld, de onderlinge leningen als de nettoschuld te vermelden.

Reactie van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting

Hoofdstuk

4

Op 25 juni 2015 heeft de Vlaamse minister van Financiën en Begroting bij een aantal van de opmerkingen van het Rekenhof verduidelijking verstrekt en maatregelen aangekondigd:

- Zo lichtte de minister toe hoe de 0,8 miljoen euro teveel aangerekende te ontvangen facturen in de algemene rekening werd geneutraliseerd. Voor 2015 zal nagegaan worden hoe dit zo correct mogelijk kan verwerkt worden in de algemene rekening.
- De minister beloofde te zullen onderzoeken hoe bij de volgende algemene rekening meer duiding kan worden gegeven bij de uitvoeringsrekening.
- De minister wijt de gebreken in de afschrijving van de materiële vaste activa aan het uitblijven van een invulling van een uniforme benadering inzake de waarderingsregels door de commissie voor openbare comptabiliteit.

Het Rekenhof merkt op deze afschrijvingsregels er niet altijd voor zorgen dat de kost van de investeringen evenredig wordt gespreid over hun economische levensduur en dat hierdoor zowel de vaste activa als het eigen vermogen materieel worden vertekend. Indien dit waarderingsprobleem niet tijdig wordt opgelost wordt dit een pijnpunt voor de certificering van de algemene rekening vanaf 2020.

- Naar aanleiding van de analyse door het Rekenhof van de bewegingen 2014 van de financiële vaste activa zullen de noodzakelijke correcties uitgevoerd worden in boekjaar 2015.
- Een aantal uitgaven wordt momenteel aangerekend op het moment dat de kasuitgave wordt uitgevoerd in plaats van op het moment dat de prestatie plaatsvindt. De minister stelt dat een correcte toepassing van het rekendecreet niet te verantwoorden is gelet op de administratieve lasten en de kleine wijziging ten opzichte van de correcte ESR-matige boeking die deze wijziging in aanrekeningsmoment met zich meebrengt. Bij de eindejaarsinstructies 2015 wordt verder de precieze jaarafgrenzing met een correcte toewijzing van de budgettaire uitgaven aan het jaar waarop de onderliggende prestaties betrekking hebben, benadrukt.
- Er werd reeds gestart met de uitzuivering van de wachtrekening op het overlopend passief en deze uitzuivering zal in 2015 onverwijld verdergezet worden.

De minister ging echter op een aantal opmerkingen van het Rekenhof niet in, onder meer:

- De foute ESR-classificatie van het voorschot voor de bouw van de sluis van Terneuzen. In de tabel met de berekening van het vorderingensaldo in 3.1 wordt deze foute classificatie gecorrigeerd.
- De vaste activa in aanbouw die bij ingebruikstelling niet worden overgeboekt naar de correcte activarubriek.
- De oninvorderbaarheid van de vordering op VMSW.

Bijlagen

BIJLAGE 1

Eenheden van de publieke sector

De Nationale Bank van België publiceert jaarlijks een lijst met eenheden van de publieke sector. Deze bijlage is gebaseerd op de stand van zaken op 30 september 2014.

Op basis van de tweede begrotingsaanpassing 2014 worden de entiteiten van de Vlaamse overheid opgedeeld in drie deellijsten:

- De entiteiten opgenomen in de geconsolideerde begrotingscijfers 2014;
- De entiteiten met sectorcode S.1312 die voorlopig nog niet worden geconsolideerd;
- De entiteiten met een andere sectorcode

Kolom *Rekendecreet* geeft aan welke entiteiten onderworpen zijn aan het rekendecreet. De verwijzing naar artikel 4, §2 betekent dat de entiteit wordt vermeld in artikel 84 van het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 (in uitvoering van artikel 4, §3 van het rekendecreet). De afspraken over single audit zijn van toepassing op alle entiteiten onderworpen aan het rekendecreet.

Kolom *sectorcode*:

S.1312 = deelstaatoverheid

S.1314 = sociale zekerheidsinstelling

S.11001 = niet-financiële vennootschappen in handen van de overheid

S.12701 = financiële instellingen en kredietverstrekkers in handen van de overheid

S.12901 = pensioenfondsen in handen van de overheid

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
HOGERE ENTITEITEN			
ministerie	Vlaams Parlement	protocol	S.1312
ministerie	Kabinetten en Vlaamse regering	4, §1, 1°	S.1312
BELEIDSDOMEIN DIENSTEN VOOR ALGEMEEN REGERINGSBELEID			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA audit Vlaanderen	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Studiedienst van de Vlaamse Regering	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Audit Vlaanderen	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	EVA Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Brusselfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA de Rand vzw	4, §2	S.1312
rechtspersonen	EVA Muntpunt	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN BESTUURSZAKEN			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap facilitair management	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap overheidsperoneel	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap voor binnenlands bestuur	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap E-government en ICT-beheer	4, §1, 1°	S.1312

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
ministerie	Gouverneurs en arrondissementscommissarissen	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	Dienst van de bestuursrechtscollages	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Schoonmaak	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Digitale drukkerij	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Catering	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Informatie Vlaanderen (voorheen: ICT)	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Overheidspersoneel	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Adviesraad Bestuurszaken	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Agentschap Integratie en Inburgering	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN FINANCIEN EN BEGROTING			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Vlaamse belastingdienst	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Veiling emissierechten	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaams Toekomstfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Fonds voor Lastendelging	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige investeringsuitgaven	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Egalisatiefonds voor de Responsabiliseringsbijdrage van de Vlaamse Gemeenschap (Vlaams pensioenfonds)	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Diestsepoort	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV LAK Invest	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN INTERNATIONAAL VLAANDEREN			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Waarborgfonds Microfinanciering	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Toerisme Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams-Europees Verbindingsagentschap	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap ondernemen	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse raad voor Wetenschap en Innovatie	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Fonds Flankerend Economisch Beleid	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaams Instituut voor technologisch onderzoek	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Agentschap Plantentuin Meise	4, §2	S.1312
rechtspersonen	EVA Participatiemaatschappij Vlaanderen	4, §2	S.1312
rechtspersonen	EVA Herculesstichting	4, §2	S.1312
rechtspersonen	EVA Limburgse Reconversiematschappij	4, §2	S.1312
rechtspersonen	EVA Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen	4, §2	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaams Energiebedrijf	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Instituut voor de Zee	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Waarborgbeheer	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Gigarant	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV PMV re Vinci	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Mijnen	4, §2	S.1312

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
rechtspersonen	NV Algemene Diensten Vennootschap	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV LRM Beheer	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV KMOFIN	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV KMOFIN II	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Arkimedesfonds II	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Arkimedes Management	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV PMV Beheer	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Biotech Fonds Vlaanderen	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Nautinvest	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Novovil	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Novagora	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Participatiefonds Vlaanderen	4, §2	S.1312
rechtspersonen	Comm.VA Vlaams Innovatiefonds (VINNOF)	4, §2	S.1312
rechtspersonen	Comm.VA PMV-Tina	4, §2	S.1312
rechtspersonen	Koninklijke Vlaamse academie van België voor wetenschappen, letteren en schone kunsten	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS EN VORMING			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Agentschap voor onderwijsdiensten	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Agentschap hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en studietoelagen	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Agentschap voor onderwijscommunicatie	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Agentschap voor kwaliteitszorg in onderwijs en vorming	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Fonds Inschrijvingsgelden Centra Volwassenenonderwijs	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Onderwijsraad	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Het Gemeenschapsonderwijs	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW EPON	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Schoolinvest	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV UP36 Invest	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA zorg en gezondheid	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA jongerenwelzijn	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA inspectie welzijn en volksgezondheid	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Centrum voor Informatie, Communicatie, Opleiding en Vorming in de welzijnssector	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Kind en Gezin	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Fonds Jongerenwelzijn	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	4, §1, 2°	S.1312
BELEIDSDOMEIN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA kunsten en erfgoed	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA KMSKA (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen)	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	4, §1, 1°	S.1312

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
DAB	Kasteel van Gaasbeek	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Landscommanderij Alden Biesen	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Uitleendienst kampeermateriaal voor de jeugd	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Agentschap ter Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en Openlucht recreatie	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Regulator voor de Media	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Fonds Culturele Infrastructuur	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Topstukkenfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Radio en Televisie	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Fonds voor de Letteren	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Audiovisueel Fonds	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW de Singel	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW Beheerscommissie Kunstcampus	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW MHKA	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW Kunsthuis Opera Vlaanderen Ballet Vlaanderen	4, §2	S.1312
rechtspersonen	VZW Pensioenfonds voor de rust- en overlevingspensioenen van het statutair personeel van de NV publiek recht VRT	4, §2	S.1312
rechtspersonen	Koninklijke academie voor Nederlandse taal- en letterkunde	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WERK EN SOCIALE ECONOMIE			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Werk en Sociale Economie	4, §1, 2°	S.1312
BELEIDSDOMEIN LANDBOUW EN VISSERIJ			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA instituut landbouw- en visserijonderzoek	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap voor landbouw en visserij	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Eigen Vermogen Instituut Landbouw- en Visserijonderzoek	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Financieringsinstrument voor investeringen in de Vlaamse Visserij en Aquicultuursector	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Infocentrum voor Land- en Tuinbouw	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU NATUUR EN ENERGIE			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Vlaams energieagentschap	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap natuur en bos	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA instituut natuur- en bosonderzoek	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaamse Milieumaatschappij	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Openbare Afvalstoffenmaatschappij	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Landmaatschappij	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Mina raad – Milieu en Natuurraad Vlaanderen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Grindfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaamse Milieuholding	4, §2	S.1312

Geconsolideerde rekening		Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap wegen en verkeer	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap maritieme dienstverlening en kust	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Vlaams Infrastructuurfonds	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Loodswezen	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Vloot	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	EVA Waterwegen en Zeekanaal	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA De Scheepvaart	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Pendelfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaamse Havens	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Lijninvest	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Via Invest	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Wandelaar Invest	4, §2	S.1312
rechtspersonen	NV Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING, WOONBELEID EN ONROEREND ERFGOED			
ministerie	departement	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap wonen Vlaanderen	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA Vlaams instituut voor het onroerend erfgoed	4, §1, 1°	S.1312
ministerie	IVA agentschap inspectie RWO	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Grondfonds	4, §1, 1°	S.1312
DAB	Herstelfonds	4, §1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Woonraad	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid in Vlaams-Brabant	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Rubiconfonds	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Garantiefonds Huisvesting	4, §1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaamse Erfgoedkluis	4, §2	S.1312
Entiteiten met sectorcode S13.12, nog niet in de consolidatie verrekend			
		Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE			
EVA Vlaamse Participatiemaatschappij		4, §2	S.1312
NV Gimvindus		4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS EN VORMING			
Vlaamse Interuniversitaire Raad		4, §2	S.1312
Vlaamse Hogescholenraad		4, §2	S.1312
Koninklijk Muziekconservatorium te Gent		4, §2	S.1312
Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen		4, §2	S.1312

Entiteiten met sectorcode S13.12, nog niet in de consolidatie verrekend	Rekendecreet	Sectorcode
Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel	4, §2	S.1312
Universiteit Gent (UGent)	4, §2	S.1312
Universiteit Antwerpen (UA)	4, §2	S.1312
Universiteit Hasselt (UHasselt)	4, §2	S.1312
Vrije universiteit Brussel (VUB)	4, §2	S.1312
Katholieke universiteit te Leuven (KULeuven)	4, §2	S.1312
Universitaire Faculteit van Protestantse Godgeleerdheid te Brussel	4, §2	S.1312
Evangelische theologische faculteit	4, §2	S.1312
Instituut voor Tropische Geneeskunde	4, §2	S.1312
VZW Associatie K.U.Leuven	4, §2	S.1312
VZW Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen	4, §2	S.1312
VZW Associatie Universiteit Gent	4, §2	S.1312
VZW Associatie Universiteit – Hogescholen Limburg	4, §2	S.1312
VZW Universitaire Associatie Brussel	4, §2	S.1312
Instellingen van autonoom onderwijs (netoverschrijdende samenwerkingsverbanden of fusies)	4, §2	S.1312
VZW's "Sociale Voorzieningen" van instellingen van autonoom onderwijs	4, §2	S.1312
Odisee (voorheen HUB-KAHO)	4, §2	S.1312
LUCA School of Arts	4, §2	S.1312
Erasmus Hogeschool Brussel	4, §2	S.1312
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen	4, §2	S.1312
Karel de Grote-Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen	4, §2	S.1312
Hogere Zeevaartschool	4, §2	S.1312
Thomas More Kempen	4, §2	S.1312
Thomas More Mechelen – Antwerpen	4, §2	S.1312
Groep T – Internationale Hogeschool Leuven	4, §2	S.1312
Katholieke Hogeschool Leuven (KHLeuven)	4, §2	S.1312
Hogeschool PXL (voorheen XIOS en PHLimburg)	4, §2	S.1312
Katholieke Hogeschool Limburg (KHLimburg)	4, §2	S.1312
Katholieke Hogeschool Vives Noord (voorheen KHBO)	4, §2	S.1312
Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST)	4, §2	S.1312
Katholieke Hogeschool Vives Zuid (voorheen KATHO)	4, §2	S.1312
Hogeschool Gent (HOGENT)	4, §2	S.1312
Arteveldehogeschool	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN		
Koninklijke academie voor geneeskunde van België	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WERK EN SOCIALE ECONOMIE		
EVA ESF – Agentschap Vlaanderen	4, §2	S.1312
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU NATUUR EN ENERGIE		
Eigen Vermogen Instituut Natuur- en Bosonderzoek	4, §1, 2°	S.1312
BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN		
DAB Luchthaven Oostende	4, §1, 1°	S.1312
DAB Luchthaven Antwerpen (Deurne)	4, §1, 1°	S.1312
Eigen Vermogen Flanders Hydraulics	4, §1, 2°	S.1312
Tunnel Liefkenshoek (*)	-	S.1312

Entiteiten met sectorcode S13.12, nog niet in de consolidatie verrekend	Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING, WOONBELEID EN ONROEREND ERFGOED		
EVA Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (*)	4, §1, 2°	S.1312
Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen (*)	-	S.1312

Bij de tweede aanpassing van de begroting 2014 werden de entiteiten met (*) door middel van een extracomptabele correctie per saldo verrekend in het vorderingensaldo.

Entiteiten buiten de sector S13.12	Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS EN VORMING		
Universitair Ziekenhuis Gent	4, §1, 2°	S.11001
BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN		
EVA Psychiatrisch Zorgcentrum Geel	4, §1, 2°	S.11001
EVA Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem	4, §1, 2°	S.11001
IVA Vlaams Zorgfonds	4, §1, 2°	S.1314
BELEIDSDOMEIN LANDBOUW EN VISSERIJ		
EVA Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)	4, §2	S.11001
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU NATUUR EN ENERGIE		
Eigen Vermogen Ondersteunend Centrum Agentschap Natuur en Bos	4, §1, 2°	S.11001
De Watergroep (voorheen: Vlaamse maatschappij voor watervoorziening)	4, §1, 2°	S.11001

BIJLAGE 2

Voorlegging van de rekeningen van DAB's en rechtspersonen

De onderstaande tabel overziet de timing voor de rekeningaflegging waarin het rekendecreet van 8 juli 2011 voorziet.

Jaar x+1	Actie
31 maart	Vlaamse Regering en Vlaamse rechtspersonen bezorgen algemene rekening en jaarrekeningen aan Rekenhof
15 april	Vlaamse Regering bezorgt geconsolideerde jaarrekening aan Rekenhof
21 april	Vlaamse Regering bezorgt certificatie door bedrijfsrevisoren van jaarrekeningen aan Rekenhof
31 mei	Rekenhof bezorgt opmerkingen aan Vlaamse Regering en Vlaamse rechtspersonen
21 juni	Vlaamse Regering antwoordt aan Rekenhof
30 juni	Rekenhof bezorgt opmerkingen en antwoord aan Vlaams Parlement
15 september	Vlaamse Regering dient ontwerpdecreet over algemene rekening (met consolidatie) in
31 oktober	Vlaams Parlement sluit algemene rekening decretaal af
Niet bepaald	Rekenhof publiceert de rekeningen in zijn boek

Het departement Financiën en Begroting heeft het Rekenhof een elektronische en papieren uitvoeringsrekening van de diensten met afzonderlijk beheer en de elektronische jaarrekeningen van de meeste agentschappen bezorgd, met uitzondering van de jaarrekeningen van de privaatrechtelijke EVA's. De onderstaande tabel biedt een overzicht van deze voorlegging.

Voor de goedkeuring van de rekeningen door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting heeft het departement met het Rekenhof afspraken gemaakt, die evenwel bij de afsluiting van dit rapport nog niet volledig waren uitgevoerd. Het Rekenhof beschikte zodoende nog niet over alle officiële goedkeuringen door alle bevoegde overheden (raden van de bestuur, de Vlaamse minister van Financiën en Begroting of de toezichthoudende ministers). Het rekendecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de certificatie door de bedrijfsrevisoren van de jaarrekeningen aan het Rekenhof dient te bezorgen tegen 21 april. Tot eind mei 2015 ontbraken echter nog tal van verklaringen.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
01 DAR			
Vlaams Brusselfonds	27-03-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV)	30-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
VZW De Rand	30-03-2015	31-03-2015 ¹²	Zonder voorbehoud
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	11-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Muntpunt	30-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Toegankelijk Vlaanderen	30-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Audit Vlaanderen	02-03-2015	03-03-2015	Niet van toepassing
02 BZ			
VLABEST	Niet gedateerd	30-03-2015	Niet van toepassing
Agentschap voor Integratie en Inburgering	30-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Jobpunt Vlaanderen	30-03-2015	Niet ontvangen	Niet ontvangen
DAB Catering	20-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
DAB Schoonmaak	20-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
DAB Digitale Drukkerij	10-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
DAB Overheidspersoneel	30-03-2015	07-04-2015	Niet van toepassing
DAB Informatie Vlaanderen	02-03-2015	03-03-2015	Niet van toepassing
03 FB			
FFEU	17-04-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
VFLD	17-04-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Vlaams Toekomstfonds	17-04-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Egalisatiefonds	11-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
NV LAK Invest	27-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
NV Diestsepoort	16-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
DAB Veiling Emissierechten	10-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
04 IV			
Toerisme Vlaanderen	19-03-2015	31-03-2015	Niet ontvangen
Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT)	31-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen	26-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Vzw Vlaams-Europees Verbindingsagentschap	30-03-2015	31-03-2015	Niet ontvangen
DAB Fonds Microfinanciering	13-02-2015	03-03-2015	Niet van toepassing
05 EWI			
Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)	23-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Algemene Dienstenvennootschap nv	Niet gedateerd	31-03-2015	Zonder voorbehoud
ARKIMEDES Management nv	19-03-2015	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud

¹¹ Voor de DAB's vermeldt de tabel in deze kolom de datum van de rekeningen.

¹² De ontvangen jaarrekening van vzw De Rand betreft een niet ondertekende versie.

¹³ Het Rekenhof ontving de ESR-jaarrapportering volgens het verkort schema op de vermelde datum en de bedrijfs-economische jaarrekening op 29 april 2015.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
ARKIMEDESfonds I nv		Niet ontvangen	
ARKIMEDESfonds II nv	19-03-2015	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
Biotech Fonds Vlaanderen nv	30-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Brustem Industriepark (BIP) nv		7-04-2015	Niet ontvangen
Flanders Drive CVOA SO		Niet ontvangen	Niet ontvangen
Fonds voor Flankerend Economisch Beleid (FFEB Hermes)	26-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO)	25-03-2015 ¹⁴	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Gigant nv	Niet gedateerd	30-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
GIMVINDUS	Niet gedateerd	02-04-2015	Niet ontvangen
Greenville nv	Niet gedateerd	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Herculesstichting	27-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Het Waterschei Project		Niet ontvangen	Niet ontvangen
iMinds vzw	Niet gedateerd	31-03-2015 ¹⁴	Niet ontvangen
iVenture nv	Niet gedateerd	01-04-2015 ¹⁴	Niet ontvangen
KMOFIN II nv	Niet gedateerd	27-04-2015 ¹⁵	Zonder voorbehoud
KMOFIN nv	Niet gedateerd	27-04-2015 ¹⁵	Zonder voorbehoud
Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB)	26-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Limburgse Reconversie- Maatschappij nv (LRM)	Niet gedateerd	27-04-2015 ¹⁵	Zonder voorbehoud
LRM beheer nv	Niet gedateerd	27-04-2015 ¹⁵	Zonder voorbehoud
Mijnen nv	Niet gedateerd	27-04-2015 ¹⁵	Zonder voorbehoud
Mijnschade en Bemaling Limburgs Mijngedebied nv		Niet ontvangen	
NOVAGORA nv	17-03-2015	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
NOVOVIL nv	17-03-2015	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
Participatiefonds Vlaanderen		Niet ontvangen	
Participatiemaatschappij Vlaanderen nv (PMV)	Niet gedateerd	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
Plantentuin Meise	30-03-2015	31-03-2015	Niet ontvangen ¹⁶
PMV Beheer nv ¹⁷	27-03-2015	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
PMV re Vinci nv	Niet gedateerd	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
PMV-TINA cva	Niet gedateerd	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
Site-Ontwikkeling Vlaanderen nv	30-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie (VIB) vzw	30-03-2015	31-03-2015 ¹⁴	Zonder voorbehoud
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek nv (VITO)	10-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaamse Participatiemaatschappij nv (VPM)		Niet ontvangen	Niet ontvangen

¹⁴ Geen bedrijfseconomische jaarrekening voorgelegd.

¹⁵ Een voorlopige versie werd ontvangen op 31 maart 2015.

¹⁶ Bedrijfsrevisor pas aangesteld op 27 februari 2015.

¹⁷ Textiel Vlaanderen is opgenomen in de jaarrekening van PMV Beheer nv.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI)	30-03-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
Waarborgbeheer nv	Niet gedateerd	31-03-2015 ¹³	Zonder voorbehoud
06 OV			
Agentschap voor Infrastructuurwerken in het onderwijs	18-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaamse Interuniversitaire Raad		Niet ontvangen	Niet ontvangen
Vlaamse Hogescholenraad	27-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaamse Onderwijsraad	23-04-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Universitair Ziekenhuis Gent		Niet ontvangen	Niet ontvangen
Het Gemeenschapsonderwijs	21-03-2015	31-03-2015 ¹⁸	Niet van toepassing ¹⁹
VZW Epon	17-03-2015	31-03-2015	3 verschillende oordelen ²⁰
School Invest	25-03-2015	31-03-2015 ²¹	Niet ontvangen
UP 36 Invest	Datum niet gekend	31-03-2015 ²²	Zonder voorbehoud
Stichting Vlaamse Schoolsport	01-04-2015	01-04-2015 ²²	Zonder voorbehoud ²³
Universiteit Gent	03-04-2015	30-03-2015	3 verschillende oordelen ²⁴
Universiteit Antwerpen	31-03-2015	31-03-2015 ²⁵	Zonder voorbehoud
Universiteit Hasselt	14-03-2015	31-03-2015 ²⁶	Zonder voorbehoud
Vrije Universiteit Brussel	31-03-2015	31-03-2015 ²⁶	Zonder voorbehoud
Katholieke Universiteit Leuven	31-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Faculteit voor Protestantse Godeleerdheid Brussel	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Evangelische Theologische Faculteit	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Instituut voor Tropische Geneeskunde	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Niet ontvangen
VZW Associatie KU Leuven		Niet ontvangen	Zonder voorbehoud
VZW Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen		Niet ontvangen	Niet ontvangen
VZW Associatie Universiteit Gent		Niet ontvangen	Niet ontvangen
VZW Associatie Universiteit – Hogescholen Limburg		Niet ontvangen	Niet ontvangen

¹⁸ Enkel de jaarrekening van het centraal niveau werd ontvangen, dus niet het gedeelte consolidatie van de scholengroepen.

¹⁹ Bij het Gemeenschapsonderwijs is er een college van accountants, maar dat geeft geen verklaring over de jaarrekening.

²⁰ Oordeel zonder voorbehoud over de jaarrekening 2014, geen oordeel over de naleving van de relevante wet- en regelgeving en een oordeel met voorbehoud over de ESR-rapportering.

²¹ Het betreft enkel het verkorte rapporteringssjabloon (dat vooral gaat over de ESR-uitvoeringsrekening). Via officiële weg werd de statutaire jaarrekening verkregen. Voor UP 36 Invest was dit inclusief het oordeel van de bedrijfsrevisor (oordeel zonder voorbehoud).

²² Het betreft enkel het verkorte rapporteringssjabloon (dat vooral gaat over de ESR-uitvoeringsrekening).

²³ In strijd met artikel 9, §4, §5 en §6 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende controle en single audit, stelde de bedrijfsrevisor geen driedelig controleverslag op.

²⁴ Oordeel met voorbehoud over de jaarrekening, verslag van niet-bevinding over jaarrekening volgens rekendecreet, oordeel zonder voorbehoud over naleving van relevante wet- en regelgeving en ESR-rapportering.

²⁵ Het betreft enkel het verkorte rapporteringssjabloon (dat vooral gaat over de ESR-uitvoeringsrekening). Bij de controle ter plaatse werd een volledige, door de raad van bestuur goedgekeurde, jaarrekening ontvangen.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
VZW Universitaire Associatie Brussel		Niet ontvangen	Niet ontvangen
Instellingen van autonoom onderwijs		Niet ontvangen	Niet ontvangen
Odisee	Datum niet gekend	30-03-2015 ²³	Zonder voorbehoud
LUCA School of Arts	10-04-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Erasmushogeschool Brussel	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Artesis Plantijn	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Karel de Grote-Hogeschool	Datum niet gekend	30-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Thomas More Mechelen-Antwerpen	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Zonder voorbehoud
Hogere Zeevaartschool	30-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Thomas More Kempen	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Hogeschool PXL	Datum niet gekend	30-03-2015 ²³	Niet ontvangen
Hogeschool Gent	27-03-2015	31-03-2015 ²³	Zonder voorbehoud
Hogeschool Sint-Lucas Brussel	10-04-2015	31-03-2015 ²⁶	Niet ontvangen
Hogeschool West-Vlaanderen	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Zonder voorbehoud
UC Leuven Unesco leraren- opleidingen (Groep T)	10-04-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
UC Leuven vzw (KH Leuven)	10-04-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
UC Limburg (KH Lim)	10-04-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Katholieke Hogeschool Vives Noord	10-04-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Katholieke Hogeschool Vives Zuid	Datum niet gekend	31-03-2015 ²³	Zonder voorbehoud
Arteveldehogeschool	01-04-2015	31-03-2015	Niet ontvangen
DAB Fonds Inschrijvingsgelden Centra Volwassenenonderwijs	26-02-2015	03-03-2015	Niet van toepassing
07 WVG			
Fonds Jongerenwelzijn	Niet goedgekeurd	31-3-2015	Revisor nog niet benoemd
Kind en Gezin	11-03-2015 ²⁷	30-3-2015	Revisor nog niet benoemd
Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel	09-03-2015	30-3-2015	Zonder voorbehoud
Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem	01-04-2015	31-3-2015	Zonder voorbehoud
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	Datum niet gekend ²⁸	30-3-2015	Revisor nog niet benoemd
Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	Datum niet gekend ²⁹	31-3-2015	Revisor nog niet benoemd
Vlaams Zorgfonds	25-03-2015 ³⁰	30-3-2015	Revisor nog niet benoemd
Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België	Niet goedgekeurd	31-3-2015	Niet van toepassing
DAB Centrum voor Informatie en Communicatie en Vorming	26-02-2015	3-3-2015	Niet van toepassing

²⁶ Het betreft hier enkel de statutaire jaarrekening en niet het verkort rapporteringssjabloon.

²⁷ Goedkeuring door administrateur-generaal, datum goedkeuring minister is niet gekend.

²⁸ Ondertekend door administrateur-generaal maar niet gedateerd, datum goedkeuring minister is niet gekend.

²⁹ Ondertekend door secretaris-generaal maar niet gedateerd, datum goedkeuring minister is niet gekend.

³⁰ Goedkeuring door administrateur-generaal, datum goedkeuring minister is niet gekend.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
08 CJSM			
Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT)	23-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Agentschap ter Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en Openluchtrecreatie (BLOSO)	Datum niet gekend	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI)	27-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Topstukkenfonds	27-03-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
Vlaamse Regulator voor de Media	11-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaams fonds voor de Letteren	18-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Strategische adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media	Datum niet gekend	30-03-2015	Niet van toepassing
Kunsthuis Opera Vlaanderen Ballet Vlaanderen	30-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Museum voor Hedendaagse Kunsten Anwerpen	24-03-2015	01-04-2015	Zonder voorbehoud ³¹
De Singel Beheerscommissie Kunstcampus	Datum niet gekend	12-05-15 ³²	Niet ontvangen
Vlaamse Audiovisueel Fonds	31-03-2015	01-04-2015	Voorbehoud ³³
Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde	02-04-2015	27-04-2015 ³³	Zonder voorbehoud ³⁴
Pensioenfonds VRT voor statutairen	30-04-2015	31-03-2015 ³⁵	Niet ontvangen
Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme	31-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Vereniging van Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra		Niet ontvangen	Niet ontvangen
DAB Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	26-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
DAB Kasteel – Domein van Gaasbeek	12-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
DAB Uitleendienst kampeer- materiaal voor de Jeugd	24-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
DAB Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen	12-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing

³¹ In strijd met artikel 9, §4, §5 en §6 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende controle en single audit, stelde de bedrijfsrevisor geen drieledig controleverslag op.

³² Het betreft enkel het verkorte rapporteringssjabloon (dat vooral gaat over de ESR-uitvoeringsrekening).

³³ Wat betreft het verslag over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten. Oordeel zonder voorbehoud wat betreft de jaarlijkse ESR-rapportering, met onthouding over het overgedragen saldo van vorige boekjaren.

³⁴ Verslag van de accountant.

³⁵ Het betreft enkel het verkorte rapporteringssjabloon (dat vooral gaat over de ESR-uitvoeringsrekening). De statutaire jaarrekening werd bij de instelling bekomen.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
10 LV			
EV ILVO	25-03-2015	30-3-2015	Zonder voorbehoud
FIVA	22-4-2015 ³⁶	27-4-2015	Niet van toepassing
Fonds voor Scheepjongens	Datum niet gekend	30-3-2015	Niet van toepassing
SAR LV	Datum niet gekend	30-3-2015	Niet van toepassing
VILT	30-3-2015	31-3-2015	Niet van toepassing
VLIF	Datum niet gekend	30-3-2015	Niet van toepassing
11 LNE			
OVAM	24-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
VMM	30-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
Grindfonds	Niet gedateerd	31-03-2015	Niet van toepassing
VLM	25-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
VREG	20-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
VMW (De Watergroep)	27-03-2015	30-03-2015	Niet ontvangen
SAR Minaraad	05-03-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
EV INBO	03-04-2015	03-04-2015	Niet van toepassing
OC-ANB	25-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
VMH	25-03-2015	30-03-2015	Niet ontvangen
Sustainable Energy Ventures	25-03-2015	31-03-2015	Zonder voorbehoud
DAB Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur (Minafonds)	17-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
12 MOW			
Vlaamse Vervoermaatschappij	25-3-2015	30-3-2015 ³⁷	Zonder voorbehoud met toelichtende paragraaf
Waterwegen en Zeekanaal NV	11-3-2015	30-3-2015	Zonder voorbehoud
NV De Scheepvaart	19-3-2015	30-3-2015	Zonder voorbehoud
Pendelfonds	31-3-2015	1-4-2015	Niet van toepassing
EV Flanders Hydraulics	27-3-2015	30-3-2015	Niet van toepassing
Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel NV	27-3-2015	31-3-2015	Zonder voorbehoud
NV Vlaamse Havens	Datum niet gekend	30-3-2015 ³⁸	Zonder voorbehoud
NV Lijninvest	24-3-2015	30-3-2015	Zonder voorbehoud met toelichtende paragraaf
Tunnel Liefkenshoek NV	25-3-2015	31-3-2015	Zonder voorbehoud
LOM Antwerpen NV	Datum niet gekend	1-4-2015	Niet van toepassing
LOM Oostende-Brugge NV	Datum niet gekend	1-4-2015	Niet van toepassing
Nautinvest Vlaanderen	24-3-2015	31-3-2015 ³⁹	Zonder voorbehoud

³⁶ Goedkeuring door leidend ambtenaar; goedkeuring door de bevoegde minister is niet gekend.

³⁷ Het Rekenhof ontving de toelichting bij de balans en de resultatenrekening (met onder meer de impact van de alternatieve financieringsprojecten) op 27 april 2015.

³⁸ Het Rekenhof ontving voor de ESR-jaarrapportering het verkort schema, maar geen statutaire jaarrekening.

³⁹ Het Rekenhof ontving voor de ESR-jaarrapportering het verkort schema, maar geen statutaire jaarrekening. Nautinvest Vlaanderen bezorgde de statutaire jaarrekening officieus op 29 april 2015.

Rechtspersonen en DAB's	Jaarrekening goedgekeurd op ¹¹	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
Site Kanaal	8-4-2015	1-4-2015 ⁴⁰	Zonder voorbehoud met toelichtende paragraaf
Via-Invest Vlaanderen	Datum niet gekend	13-4-2015 ⁴¹	Niet ontvangen
Wandelaar Invest NV	24-3-2015	31-3-2015 ⁴²	Niet ontvangen
Vlaamse Stichting Verkeerskunde	30-4-2015	31-3-2015	Niet van toepassing
DAB Loodswezen	Datum niet gekend	19-3-2015	Niet van toepassing
DAB Luchthaven Antwerpen	12-3-2015	31-3-2015	Niet van toepassing
DAB Luchthaven Oostende	Datum niet gekend	7-4-2015	Niet van toepassing
DAB Vlaams Infrastructuurfonds	3-3-2015	31-3-2015	Niet van toepassing
DAB Vloot	20-3-2015	31-3-2015	Niet van toepassing
13 RWO			
VOIA Garantiefonds voor Huisvesting	25-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
VOIA Vlabinvest	25-03-2015	31-03-2015	Niet van toepassing
VOIA Rubiconfonds	09-03-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
EVA VMSW	24-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
SAR Vlaamse Woonraad	24-02-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
Sar Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed	30-03-2015	30-03-2015	Niet van toepassing
Domus Flandria NV	18-03-2015	30-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaamse Erfgoedkluis	onbekend	31-03-2015	Zonder voorbehoud
Vlaams Woningfonds	22-04-2015	Niet-ontvangen ⁴³	Zonder voorbehoud over jaarrekening, geen oordeel over uitvoeringsrekening begroting
De Erkende kredietmaatschappijen	onbekend	Niet ontvangen	Niet ontvangen
Brabantse vastgoedmaatschappij	onbekend	Niet ontvangen	Niet ontvangen
Eerste Vlaamse Effectisering	onbekend	Niet ontvangen ⁴⁴	Niet ontvangen
DAB Grondfonds	12-02-2015	18-02-2015	Niet van toepassing
DAB Herstelfonds	03-03-2015	19-03-2015	Niet van toepassing
DAB Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed	25-02-2015	03-03-2015 ⁴⁵	Niet van toepassing
DAB Fonds voor de Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting	28-01-2015	13-02-2015	Niet van toepassing
DAB Fonds ter bestrijding van Uithuiszettingen	28-01-2015	18-02-2015	Niet van toepassing

⁴⁰ Het Rekenhof ontving voor de ESR-jaarrapportering het verkort schema, maar geen statutaire jaarrekening.

⁴¹ Het Rekenhof ontving voor de ESR-jaarrapportering het verkort schema, maar geen statutaire jaarrekening.

⁴² Het Rekenhof ontving voor de ESR-jaarrapportering het verkort schema, maar geen statutaire jaarrekening.

⁴³ Het Vlaams Woningfonds was niet verplicht een begroting 2014 op te maken, vandaar dat er geen uitspraak wordt gedaan over de uitvoering van de begroting. De jaarrekening 2014 werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur van 22 april 2015. Deze jaarrekening werd officieel nog niet bekomen van het departement Financiën en Begroting.

⁴⁴ De activiteit van deze vennootschap werd opgedoekt. Op 28 maart 2012 werd de NV EVE (Eerste Vlaamse Effectisering) verkocht aan Patronale Life.

⁴⁵ Verbeterde rekening van 19 maart 2015 ontvangen op 31 maart 2015.

BIJLAGE 3

Antwoord van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting

25 juni 2015

Aan de Heer I. DESOMER
Voorzitter van het Rekenhof

Betreft: Verslag over de algemene rekeningen 2014 van de Vlaamse Gemeenschap

Geachte heer,

De opmerkingen vervat in uw verslag over de algemene rekeningen 2014 van de Vlaamse Gemeenschap werden door mijn diensten aan een grondig onderzoek onderworpen.

Een antwoord werd geformuleerd in een afzonderlijk document, dat hier als bijlage werd toegevoegd.

De aangepaste algemene rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en het jaarverslag voor het begrotingsjaar 2014 werden hierbij eveneens toegevoegd.

Voor verdere toelichtingen kan steeds beroep worden gedaan op de personeelsleden betrokken bij de opmaak van de rekening.

Met vriendelijke groeten,

Annemie TURTELBOOM
Viceminister-president van de Vlaamse regering
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Bijlage bij de brief van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie

1. Inleiding

Dit antwoord behandelt de repliek op de opmerkingen van het Rekenhof op de Algemene rekening 2014 van de Vlaamse Gemeenschap. De opmerkingen waar verduidelijking voor nodig is, worden hieronder chronologisch overlopen.

2. Algemene rekening

2.1. Rapportering over de uitvoering van de begroting 2014

- Het bedrag van 0,8 miljoen voor teveel aangerekende te ontvangen facturen, waarvan sprake in de opmerking van het Rekenhof, betreft zowel de teveel aangerekende te ontvangen facturen (0,3 miljoen) als de teveel geboekte provisies voor vakantiegeld (0,5 miljoen).

Er zal voor 2015 nagegaan worden hoe dit zo correct mogelijk kan verwerkt worden in de algemene rekening.

- Voor de overdracht van budgetsaldi van 2014 naar 2015 werd tegemoet gekomen aan de wens van het Rekenhof om deze informatie reeds aan te leveren bij de algemene rekening 2014. Eventuele wijzigingen ten gevolge van decreetsbepalingen in de aanpassing van begroting 2015, zullen in de uitvoeringsrekening 2015 duidelijk vermeld worden.
- Met betrekking tot de aanrekening van gedeelde en samengevoegde belastingen en van de dotatie kijk- en luistergeld is de tweede Vlaamse begrotingsaanpassing 2014 gebaseerd op de Economische Begroting van februari 2014 terwijl de doorstortingen naar aanleiding van de federale begrotingscontrole 2014 gebaseerd zijn op de Economische Begroting van september 2014. Het verschil in parameters is de verklaring voor het verschil tussen Vlaamse begroting en federale doorstortingen.

De definitieve afrekening over het jaar 2014, die pas gekend is bij de begrotingsaanpassing 2015, wordt kasmatig en ESR-matig aangerekend op het jaar 2015.

- Voor de betoelaging van te consolideren instellingen geldt inderdaad het principe van 100% vereffening in het jaar zelf. Bemerking is terecht en dient in de toekomst geremedieerd te worden door de desbetreffende beleidsdomeinen.
- Voor werkingssubsidies aan niet te consolideren instellingen wordt binnen het ministerie momenteel de aanrekening volgens moment kasuitgave gevoerd. Hoewel een strikte toepassing van ESR inderdaad met zich meebrengt dat de aanrekening anders moet gebeuren, zou dit correcties vergen in de mate dat er achteraf afrekeningen gebeuren. Gecombineerd met gegeven dat de huidige aanrekening globaal gezien niet veel afwijkt van de correcte ESR-matige boeking aangezien de saldi over de jaren heen wordt uitbetaald, zijn de administratieve lasten die gepaard gaan met deze wijziging in aanrekeningsregels in de feiten niet te verantwoorden, gelet op de beperkte meerwaarde.
- Bij de eindejaarsinstructies 2015 wordt verder de precieze jaarafgrenzing met een correcte toewijzing van de budgettaire uitgaven aan het jaar waarop de onderliggende prestaties betrekking hebben benadrukt.
- De DAB als boekhoudkundig afgescheiden entiteit is voornamelijk een hulpmiddel voor de budgettaire opvolging van specifieke activiteiten van een ministerie (Departement of

IVA zrp) die inkomsten genereren, maar waarbij naast de extern gegenereerde middelen tegelijk ook een toelage benodigd is om de activiteit te financieren (bijvoorbeeld DAB catering). Een begrotingsfonds laat deze vorm van werken niet toe (hierin kunnen namelijk enkel extern gegenereerde ontvangsten worden ontvangen).

- Voor de volgende algemene rekening zal verder onderzocht worden op welke manier er meer duiding kan gegeven worden bij de uitvoeringsrekening. Dit mag echter de tijdigheid van indiening van de algemene rekening niet in het gedrang brengen.
- De algemene rekening werd ingediend inclusief de cijfers van het FFEU herverdelingsbesluit.

Hierdoor sluiten de cijfers aan met het decreet en kan een vergelijking gemaakt worden met de voorgaande jaren.

2.2. *Bedrijfseconomische balans en resultatenrekening*

Balans

- In 2008 werden de afschrijvingsregels aangepast conform geldende wettelijke afschrijvingen. De Vlaamse overheid baseert sindsdien haar waarderingsregels voor de materiële vaste activa op het koninklijk besluit van 25 juni 1976 betreffende de afschrijvingen en rechtzettingen in de vermogenscomptabiliteit van de Staat.

Het Koninklijk besluit tot vaststelling van het boekhoudplan van toepassing op de federale Staat en op de gemeenschappen, de gewesten en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van 10 november 2009 beoogt een uniforme benadering inzake de waarderingsregels. Er werd echter nog geen invulling gegeven aan de commissie voor openbare comptabiliteit waar de desbetreffende afschrijvingsregels zullen worden uitgewerkt. De ontwikkelingen worden verder opgevolgd en in functie hiervan worden eventuele aanpassingen inzake waarderingsregels overwogen.

- Een gedetailleerde inventaris van de activa die in OraFin in globaliteit werden opgenomen, is beschikbaar bij de desbetreffende entiteiten.
- Naar aanleiding van de analyse door het Rekenhof van de bewegingen 2014 van de financiële vaste activa zullen de noodzakelijke correcties uitgevoerd worden in boekjaar 2015.
- De financiële vaste activa worden gewaardeerd aan de aanschaffingswaarde. Dit heeft tot gevolg dat een aantal financiële vaste activa gewaardeerd worden aan een netto boekwaarde die hoger is dan de intrinsieke waarde. In 2015 zal dit verder geanalyseerd worden.
- In samenspraak met Vlabel werd intussen een overzicht opgemaakt van de openstaande vorderingen per aanslagjaar. Vanaf boekjaar 2015 zal dit mee opgenomen worden in de Algemene Rekening van de Vlaamse Gemeenschap.
- Op het SOFI van 17 september 2014 werden algemeen aanvaarde afspraken voor de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de verwerking van dubieuze vorderingen besproken en goedgekeurd. Op basis van dit akkoord worden de verdere functionele testen uitgevoerd. Het departement F&B gaat tevens na welke juridische stappen nodig zijn om vorderingen als oninbaar te stellen. De vooropgestelde streefdatum om te starten met de boekhoudkundige verwerking van dubieuze debiteuren in OraFin is 1 oktober 2015.
- Er werd reeds gestart met de uitzuivering van de wachtrekening op het overlopend passief. Dit zal in 2015 onverwijld verdergezet worden.

Resultatenrekening

- Boeking Waarborgbeheer: de begintoestand werd overgeboekt naar uitzonderlijke opbrengst en de resultatenrekening werd in die zin aangepast.
- De provisies voor onderwijzend personeel werden geboekt op rubriek 643 “andere operationele kosten”. Dit naar analogie met de boeking van de provisie voor ambtenaren die uitgevoerd wordt op de rubriek 623 “andere personeelskosten”.

3. ESR geconsolideerde rekening

3.1. ESR vorderingensaldo

- In onderstaande tabel wordt, op basis van de momenteel beschikbare gegevens, de overstap van het saldo van de economische hergroepering naar het vorderingensaldo weergegeven.

Vorderingensaldo economische hergroepering in duizend euro	460.975
Herclassificatie VMSW	236.006
Herclassificatie VWF	-22.307
Herclassificatie alternatieve financiering VIPA	-294.219
Verschillen met betrekking tot perimeter	44.084
Overheidsactiva binnen kader van PPS	-243.800
Bouw sluis Terneuzen	120.000
Aanrekeningen waterdistributienetwerken	-21.400
Herclassificaties	-21.650
PMV rollend fonds	-665
Vorderingensaldo incl. effect verstrengd begrotingstoezicht	-664.925

3.2. Consolidatieperimeter

- De in de geconsolideerde rekening opgenomen instellingen werden gedetailleerd overgemaakt aan het Rekenhof.
- Aan de rechtspersonen die deel uitmaken van deelstaatoverheid Vlaamse overheid maar die niet bij naam staan opgesomd in het Rekendecreet, werd in 2014 de mogelijkheid gegeven een verkorte jaarrekening volgens Rekendecreet in te dienen aangevuld met statutaire jaarrekening of eigen sectorale rapportering. Deze rapportering was voor vele rechtspersonen de eerste maal in te dienen. De verkorte jaarrekening volgens Rekendecreet werd meestal tijdig ingediend. Echter, de statutaire jaarrekening of eigen sectorale rapportering is inderdaad nog niet steeds voorhanden omdat deze rapportering moet goedgekeurd worden door de Raad van Bestuur. Deze Raden van Bestuur zijn lang op voorhand gepland in functie van het neerleggen van de statutaire jaarrekening bij de Nationale Bank. In deze gevallen is toegestaan de aanvullende rapportering in een later stadium in te dienen met de boodschap zich naar volgend jaar toe wel te conformeren naar de opgelegde deadlines.
- De Vlaamse overheid doet inspanningen om de begrotingsstructuur en het gebruik van begrotingsartikelen voor WT (werking en toelagen) en IS (interne stromen) zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de wijzigende overheidsperimeter.

3.3. Entiteiten buiten de consolidatieperimeter

- De entiteiten die deel uitmaken van deelstaatoverheid Vlaamse Overheid (s.1312) maar niet opgenomen zijn in de consolidatieperimeter worden als correctie opgenomen in de uiteindelijke berekening van het ESR-vorderingensaldo.
- Aan de entiteiten die niet behoren tot deelstaatoverheid Vlaamse Overheid (s.1312) maar wel bij naam staan opgesomd in het Rekendecreet wordt soms toegelaten in een later stadium een jaarrekening in te dienen waardoor de ingediende jaarrekening een hogere kwaliteit haalt.

3.4. Geconsolideerde brutoschuld

- De Vlaamse overheid past voor de berekening van haar geconsolideerde schuld dezelfde methodiek toe als het Instituut voor Nationale Rekeningen dat ook enkel deze nettocijfers vermeldt.

Bijlage 1

Volgende instellingen behoren op basis van de lijst van NBB d.d. 30 september 2014 eveneens tot deelstaatoverheid Vlaamse Overheid:

- Jobpunt Vlaanderen
- Agentschap Toegankelijk Vlaanderen
- Arkimedesfonds I
- Brustem Industriepark
- Flanders' Drive
- Greenville
- H.W.P.
- iMinds
- iVentures
- Mijnschade en Bemaling Limburgs Mijng gebied
- Site-Ontwikkeling Vlaanderen
- STROOMinvest cultuur investeringsfonds Limburg
- Terra Energy Holding
- Stichting Vlaamse Schoolsport
- Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme
- Vereniging van Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra
- Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
- Fonds voor Scheepsjongens
- Sustainable Energy Ventures
- SITE KANAAL
- Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde
- Alle erkende kredietmaatschappijen zoals opgenomen in lijst NBB 30 september 2014

Volgende instelling is ingedeeld in artikel 4, §1, 2°:

- EVA Agentschap Plantentuin Meise

Volgende instellingen zijn ingedeeld in artikel 4, §2:

- Tunnel Liefkenshoek
- Vlaamse Woningfonds van de Grote Gezinnen

Volgende instelling heeft een verkeerde naam:

- Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

Volgende instelling bestond niet meer in 2014:

- Strategische Adviesraad Werk en Sociale Economie

Bijlage 2: Voorlegging van de rekeningen van DAB's en rechtspersonen

Rechtspersoon	Jaarrekening goedgekeurd op	Ontvangen door Rekenhof op	Verklaring bedrijfsrevisor
Toerisme Vlaanderen	Is dubbel opgenomen		
Biotech Fonds Vlaanderen NV			Zonder voorbehoud
Brustem Industriepark		7-04-2015	Zonder voorbehoud
Gigant NV			Zonder voorbehoud
Greenville NV			Zonder voorbehoud
H.W.P.		2-04-2015	Zonder voorbehoud
Site-ontwikkeling Vlaanderen			Zonder voorbehoud
V.I.B.			Zonder voorbehoud
Vlir		4-05-2015	Zonder voorbehoud
Up36 invest			Zonder voorbehoud
VZW Associatie KU-Leuven		9-06-2015	Zonder voorbehoud
Odisee			Zonder voorbehoud
LUCA School of Arts			Zonder voorbehoud
Thomas More Mechelen-Antwerpen			Zonder voorbehoud
Thomas More Kempen			Zonder voorbehoud
Hogeschool West-Vlaanderen			Zonder voorbehoud
UC Leuven Unesco lerarenopleiding			Zonder voorbehoud
UC Leuven vzw			Zonder voorbehoud
UC Limburg			Zonder voorbehoud
Katholieke Hogeschool Vives-Noord			Zonder voorbehoud
Katholieke Hogeschool Vives-Zuid			Zonder voorbehoud
NV Vlaamse Havens			Zonder voorbehoud

BIJLAGE 4

Begrotingsresultaat, bedrijfseconomisch resultaat en vorderingensaldo

Begrotingsresultaat

Het resultaat van de uitvoering van de begroting, ook begrotingssaldo of begrotingsresultaat genoemd, is het verschil tussen de gerealiseerde begrotingsontvangsten en -uitgaven van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap, die bestaat uit de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer.

Bedrijfseconomisch resultaat

Voor het eerst heeft de Vlaamse overheid over 2012 ook een bedrijfseconomische verantwoording afgelegd. Deze verantwoording bestaat in eerste instantie uit een balans en een resultatenrekening. De balans biedt een overzicht van de activa (bezittingen) en de passiva (schulden en eigen vermogen) van de Vlaamse Gemeenschap. Zij geeft een momentopname van het vermogen van de entiteit Vlaamse Gemeenschap op balansdatum, *in casu* 31 december. De resultatenrekening geeft een overzicht van de opbrengsten en kosten van de entiteit Vlaamse overheid over het boekjaar. Het saldo ervan wordt ook het bedrijfseconomisch saldo genoemd.

Vorderingensaldo

De begrotingsnormering die de Belgische overheden in de stabiliteitsprogramma's ter uitvoering van het Europese stabiliteitspact overeenkwamen, is gebaseerd op het vorderingensaldo. Het vorderingensaldo wijkt op enkele vlakken af van het begrotingssaldo:

- Terwijl het begrotingssaldo zich beperkt tot het saldo van de ontvangsten en de uitgaven van de diensten van algemeen bestuur (departementen en intern verzelfstandigde agent-schappen zonder rechtspersoonlijkheid en diensten met afzonderlijk beheer), heeft het vorderingensaldo betrekking op de ontvangsten en uitgaven van de geconsolideerde overheid, die buiten de diensten van algemeen bestuur en de meeste diensten met afzonderlijk beheer ook de openbare rechtspersonen omvat.
- Sommige budgettaire verrichtingen – kredietverleningen en deelnemingen, kredietaflos-singen en vereffening van deelnemingen (ESR-code 8), en verrichtingen voor de overheids-schuld (ESR-code 9) – worden niet meegerekend voor de vaststelling van het vorderingen-saldo.

U kunt dit verslag raadplegen of downloaden op de website van het Rekenhof.

Daar kunt u zich ook abonneren op de RSS-feeds om op de hoogte te blijven van nieuwe publicaties.

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

FAX

+32 2 551 86 22

www.rekenhof.be